

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİMDALI

**POLİS OKULLARINDA YAPILAN HİZMET ÖNCESİ
EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

101615

Hazırlayan
Zekeriya DURSUN

Danışman
Prof.Dr. Nevzat BATTAL

Balıkesir 2001

YÜKSEK LİSANS TEZİ
DURUM İZLENİMLERİ

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri
Ana Bilim Dalında hazırlanan Yüksek Lisans tezi jürimiz tarafından incelenerek,
aday Zehra DURSUN 02.11./2001 tarihinde tez savunma sınavına
alınmış ve yapılan sınav sonucunda sunulan tezin başarılı olduğuna oy
oybirliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Nevzat BATTAL
ÜYE

N. Battal

Yrd. Doç. Dr. Mustafa METİN
ÜYE

M. Metin

Yrd. Doç. Dr. Yalın ERGİNEŞ
ÜYE

Y. Ergineş

ÜYE

ÜYE

ÖZET

Bu araştırmada : Polis Okullarında Yapılan Hizmet Öncesi Eğitimin Değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaca ulaşabilmek için:

1. Polis adayları , polis okullarına nasıl seçilmelidir?
2. Polis okullarında okutulan dersler önem derecelerine göre nasıl sıralanır.?
3. Polis okulu programlarında yer alması istenen ek dersler nelerdir ?
4. Polis okullarındaki eğitim ve ğretim faaliyetleri nasıl olmalıdır ?

Sorularına cevap aranmıştır.

Betimsel nitelikte olan bu araştırmada anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen ankt formu, emniyet teşkilatında görev yapan daire başkanı , il emniyet müdürü, polis okulu müdürü, polis okulu müdür yardımcısı, polis okulunda görevli ğretmen emniyet müdürü ve şube müdürlerine uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre :

1. Polis adaylarının polis okullarına, okullarda göreceği konular ile ilgili (polislik mesleğinin teorik konularına yönelik) oktan seçmeli sorularla seçilmesi gerektiği,
2. Polis okullarında okutulan dersler arasında en önemli dersin silah bilgisi ve atış dersi olduğu,
3. Yabancı dil dersinin polis okulu programlarında yer alması istenen ek derslerin başında bulunduğu,
4. Avrupa'da olduğu gibi polis okullarında görev yapan eğitici personel, konularında uzman kişilerden seçilmesi gerektiği belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda getirilen öneriler şu şekilde özetlenebilir :

1. Türkiye'deki polis okullarının eğitim süresi özellikle Avrupa ülkelerinin standartlarına yükseltilmelidir.
2. Nitelikli ve yetenekli adayların seçilmesi için polis okullarına alınacak adaylarda eğitim seviyesine ilişkin standartlar (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nden belli bir puan alma) getirilmelidir.
3. Son derece zor şartlarda çalışan polisin psikolojik bakımdan güçlü olması gereklidir. Bu amaçla polis okullarına alınacak öğrencilere psikolojik testler uygulanmalıdır.
4. Polis adayları; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor(devinişsel) giriş davranışlarını ölçen geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla polis okullarına seçilmelidir.

ABSTRACT

In this research, the evaluation of the Pre-Service Education applying in police schools has been aimed in terms of the educational process.

In order to reach this goal it has been tried to find solutions for the following questions:

1. How will the police candidates be selected for the police school ?
2. What is the category of importance degree of the subjects at police schools ?
3. What are the required additional subjects that should have a part in school curriculum ?
4. How must the teaching and training principles be the police schools ?

In this unique study we try to get answers to these questions.

Questionnaire technique has been used in this descriptive research. The questionnaire form which is developed by the researcher himself has been applied to the administrator of division, the director general of the public security and to the staff of the police school; i.e. to the headmaster, the co-director, the teacher-director of public security and the heads of the sections.

According to the results of the research it has been cleared that:

1. The police candidates should be chosen by applying multiple choice questions relating to the theoretical subjects of the profession of policeman ship,
2. The most important subject of all the courses at school is the science of gunning and shooting,
3. Foreign language is the leading lesson among the additional subjects desired to be employed in the curriculum of police schools,

3. Foreign language is the leading lesson among the additional subjects desired to be employed in the curriculum of police schools,

4. Europe, the teaching staff is pointed out to be selected from the specialists in their academic fields.

The suggestions to the results of the research can be summarized as follows :

1. It is essential to be strong psychologically for a policeman, who works under extremely difficult circumstances. For this reason psychological tests should be put into practice for the students who will be taken for police schools.

2. The educational period of police schools in Türkiye is to be exalted to the level of European countries standards.

3. For the police training, the methods of " based on fiction learning " and " active education " should be used but these fictions should be interesting and appealing.

4. Well-qualified students should be taken to police schools and the only required feature seeking for the police officials must be " quality ".

5. For the candidates who will be employed in the police schools and that they must be well-qualified and capable ones, standards relevant to educational level should be taken into account (i.e. a certain degree from the student selection and placement center).

ÖNSÖZ

Yapılan bu araştırma ile; polis okullarında yapılan hizmet öncesi eğitimin öğretim süreçleri açısından değerlendirilmesine çalışılmıştır. Bu değerlendirme, emniyet teşkilatının değişik birimlerinde görev yapan üst düzey yöneticiler tarafından yapılmıştır.

Eğitim, bireylerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olan bir süreçtir. İnsan niteliğinin ve davranışlarının geliştirilmesinin yolu eğitimden geçer. Bugün dünyada pek çok ülkenin zorunlu eğitim sürelerini yukarıya doğru çekmesi ve vatandaşlarına daha uzun süreli ve nitelikli eğitim vermeye çalışması, eğitime duyulan gereksinimi açıkça göstermektedir. Devletler, gelişebilmek, uluslararası arenada söz sahibi olabilmek, ekonomik gücünü arttırmak ve 21. yüzyıla en iyi bir biçimde hazırlanabilmek için sürekli kendilerini yenilemekte ve eğitim olanaklarını arttırmaktadırlar.

Konu Türk Polisi açısından incelenecek olursa; demokratik yaşam biçimi anlayışının, toplumun beklenti düzeyinin, yasa ve yönetmeliklerin, suç ve güvenlikle ilgili unsurların hızla değişmesi ve bu değişimin gelecek yüzyılda daha da hızlanacak olması, polisin sürekli ve kaliteli eğitilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, polisin hem hizmet öncesinde etkili bir biçimde yetiştirilmesine, hem de hizmet-içinde sürekli olarak kendini yetiştirip yenilenmesine olanak tanınmalıdır. Ancak böylelikle, Türk Polisi 21. yüzyılın ihtiyaçlarına cevap verebilir hale getirilebilir.

Araştırma süresince karşılaşılan bütün güçlüklerle rağmen, araştırmanın her aşamasında emeği bulunan, öneri ve yönlendirmeleriyle çalışmalarına ışık tutan danışmanım Prof. Dr. Nevzat BATTAL'a, ders aşamasından itibaren bilgilerinden faydalandığım Prof. Dr. Nevin SAYLAN ve Yrd. Doç. Dr. Yalçın ERGÜNEŞ'e ve tüm eğitim bilimleri anabilim dalı öğretim görevlilerine teşekkür ederim.

Ayrıca, yüksek lisans çalışmama başladığım andan itibaren başarılı olabilmem için maddi ve manevi çok büyük yardım ve fedakarlıklarda bulunan eşim Müjde DURSUN'a, varlığı ile çalışma azmimi arttıran kızım Bengisu'ya ve dostlarıma da teşekkür ederim.

Balıkesir, Kasım 2001

Zekeriya Dursun

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Değerlendirme Kurulu Üyeleri Onayı	i
Özet	ii
Abstract	iv
Önsöz	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	x
BÖLÜM	
I. GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	15
Önem	15
Sayılıtlar	16
Sınırlılıklar	16
Tanımlar	17
II. İLGİLİ ARAŞTIRMA VE YAYINLAR	19
III. YÖNTEM	34
Evren ve Örneklem	34
Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	35
IV. BULGULAR VE YORUM	37
Polis Adaylarının Polis Okullarına Seçilmesi	37
Polis Okulu Programlarında Yer Alan Derslerin Önem Derecesi	43
Polis Okulu Programlarında Yer Alması İstenen Dersler	61
Polis Okullarındaki Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüş Ve Öneriler	62

Sayfa

Polis Okullarında Eğitmen Olarak Görev Almak İsteyen Personel	78
Polis Okullarıyla İlgili neriler	79
V. SONUÇ VE ÖNERİLER	82
Sonuç	82
neriler	85
EKLER	
1.	88
2.	91
KAYNAKÇA	92

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, sayıtları ve sınırlılıklarına yer verilmiş, araştırma ile ilgili terimlerin tanımı yapılmıştır.

Problem

İnsanlık tarihinin başlangıcından itibaren, bireyler ekonomik ve sosyal sebeplerle toplu halde yaşamışlardır. İnsanların rahat ve dengeli bir hayat yaşayabilmeleri, diğer insanlarla iyi ilişkiler içinde olmalarına bağlıdır. Çağdaş hayat düzeninde toplu halde yaşam bir zorunluluktur. Dolayısıyla toplu halde yaşam, bireyler arasındaki ilişkileri belirleyen ve yönlendiren toplumsal bir düzeni gerekli kılmaktadır. Toplumsal kargaşa ve düzensizlikler toplum hayatının en büyük tehdit unsurlarıdır. Bireylerin güven içinde olmaları ve toplumsal hayatın kesintiye uğramaması için toplumsal düzen kaçınılmazdır.

Tarih boyunca insanoğlu kendi geleceğini belirlemek, kendini güvenli bir ortamda hissedebilmek için sürekli bir çalışma ve araştırma içinde olmuştur. Bu süreç günümüzde çok hızlı bir ivme kazanmış ve bir çok değişik faktörün bir araya toplanmasını zorunlu hale getirmiştir. Gelişmiş ülkeler bu süreci kendi toplumlarında başlatmışlar, gelecek nesillerin daha çağdaş, sağlıklı ve güvenli bir ortamda yaşayabilmeleri için gerekli önlemleri almaya başlamışlardır. Buna da başta eğitim sistemi olmak üzere diğer alanlarda da yeniden yapılanmaya gitmişlerdir. Çünkü bu ülkeler 21. yüzyılın ihtiyaçlarına cevap vermenin ve nesilleri yetiştirmenin ancak araştırma ve geliştirme ile mümkün olabileceğini kavramışlardır.

Eğitim bireylerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlmasına yardımcı olan bir süreçtir. Ayrıca eğitim, hayatı kolaylaştırmak, güzelleştirmek ve nitelikli hale getirmektir. Gerçekten, eğitilmiş insan hem kaliteli bir hayat

TABLolar LİSTESİ

Tablo	Sayfa
1. Araştırmaya Katılan Deneklerin Evren ve Örneklemi.....	34
2. Polis Adaylarının Polis Okullarına Seçilmesi.....	37
3. Polis Okulu Programlarında Yer Alan Derslerin Önem Derecesi.....	43
4. Polis Okulu Programlarında Yer Alması İstlenen Ek Dersler.....	61
5. Polis Okullarındaki Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüş ve öneriler.....	62
6. Polis Okullarında Eğitici Olarak Görev Almak İsteyenler.....	78
7. Polis Okulları İle İlgili Öneriler.....	79

sürmek , hem de hayatı kazanmak için gerekli donanıma sahip kişidir.¹

İnsan niteliğinin ve davranışlarının geliştirilmesinin yolu eğitimden geçer. Bugün dünyada pek çok ülkenin zorunlu eğitim sürelerini yukarıya doğru çekmesi ve vatandaşlarına daha uzun süreli ve nitelikli eğitim vermeye çalışması eğitime duyulan gereksinimi açıkça göstermektedir. Devletler geliştirmek, uluslararası arenada söz sahibi olabilmek, ekonomik gücü arttırmak ve 21.yy'la en iyi biçimde hazırlanabilmek için sürekli kendilerini yenilemekte ve olanaklarını arttırmaktadırlar. Dinamik toplum yapısı, teknolojik gelişmeler ve çevresel etmenler toplumun yaşam biçimini, anlayışını ve değer yargılarını sürekli olarak değiştirdiği için kurum ve kuruluşların rol ve işlevleri de sürekli değişmeye başlamıştır. Bu durum, kuruluşların işleyiş yapısının ve personel özelliklerinin değiştirilip geliştirilmesini kaçınılmaz hale getirilmiştir.

Son yıllarda dünyada meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmeler, toplum yapısını ve beklentilerini ve bu arada polis hizmetlerinin nitelik ve niceliğini derinden etkilemiştir. Genel olarak polisin görevi kamu düzenini sağlama ve kanun uygulamaktır. Oysa polis günümüzde birbirine bağlı sosyal, ekonomik, politik, kültürel, teknik ve çevresel sorunlarla karşı karşıya gelmiştir. Aynı zamanda polis, kamu düzenini, toplumun beklentilerine uygun bir şekilde sürdürmek zorundadır. Polisin bu kadar çok görevleri değişen şartlara uygun, etkin ve verimli bir şekilde sürdürebilmesi ancak nitelikli bir eğitimle mümkün olur.

Tarihsel olarak polisin ortaya çıkışı ve toplumda üstlendiği rol veya fonksiyon ile ilgili olarak çok farklı teoriler ve anlayışlar olmasına rağmen polis; halkın efendisi veya halka karşı olan bir devlet gücü değil ,halka hizmet sunan ve onun güvenliği ile beraber devletin de güvenliğini sağlayan ve bütünü koruyan bir devlet görevlisi ve kurumudur. Zaten tarihsel olarak bu amaçla ortaya çıkmıştır.

¹Peter Drucker, (1992), *Yeni Gerçekler*, (Ankara: İş Bankası Yayınları), s.42

Demokratik yaşam biçimi anlayışının toplumun beklenti düzeyinin, yasa ve yönetmeliklerin, suç ve güvenlikle ilgili unsurların hızla değişmesi ve bu değişimin gelecek yüzyılda daha da hızlanacak olması, polisin sürekli ve nitelikli eğitilmesini gerekli kılmaktadır. Bugünün anlayışı ve yaklaşımı ile yarının toplum ihtiyaçlarına ve sorunlarına cevap bulmak oldukça güçleşecektir. Bu nedenle, polisin hem hizmet öncesinde, hem de hizmet içinde sürekli olarak kendisini yetiştirip yenilemesine olanak tanınmalıdır. Ancak böylelikle, Türk Polisi, 21.yy'ın ihtiyaçlarına hızla cevap verebilecek şekle getirilebilir. Bu da, ülkenin gelişmesi, toplumun huzur ve güvenliğinin sağlanması, etkili bir iletişim ve işbirliğinin kurulması, her şeyden önemlisi toplumun geleceğinin güvence altına alınması anlamına gelecektir.

Emniyet teşkilatına polis memuru yetiştiren polis okullarının verdiği eğitimin kalitesini arttırmak pratik ve teorik bazda verilen eğitimin daha da sindirilmesini ve iyi öğrenilmesini sağlamak açısından polis memuru yetiştiren kurumlar, iki yıllık polis meslek yüksekokulları haline getirilmeye çalışılmaktadır. Polis okullarındaki eğitimcilerin istekli ve sürekli gelişmeye açık hale getirilmesinin yanında iki yıllık eğitimin bütününün sadece teorik eğitime ayrılmış olmasının yerine, bir kısmı da staj (uygulama) şeklinde tamamlanması çalışmaları devam etmektedir.

Polis okullarında yetiştirilmekte olan polis memur adaylarının her yönden nitelikli yetiştirilebilmesi için onların gelişim ve öğrenme düzeylerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının, bireysel özelliklerin çok iyi saptanması gerekir. Polis memuru adaylarının nitelikli yetiştirilememesi yada görevlerini yaparken ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerilere sahip olmamaları durumunda, hem polisin imajı sarsılacak, hem de emniyet teşkilatının başarısızlığından söz edilecektir. Bu tür zor durumların ortaya çıkmaması için, toplumla sürekli etkileşim halinde bulunacak olan polislerin, gerekli olan tüm bilgi, beceri, tutum, ve davranışları kazanarak polis okullarından muzun edilmeleri gerekir. Böylece bir yönden polisin ürettiği hizmetlerin kalitesi artacak, diğer taraftan toplumun polise bakış

açısı önemli ölçüde değişecektir. Bu da sonuçta emniyet teşkilatının başarılığının ve saygınlığının perçinlenmesi ve geliştirilmesi anlamına gelecektir.

Türkiye'deki polis ihtiyacını rakamsal biçimde ifade etmek gerekirse, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği standartlarına göre her 250-300 kişiye bir polis olması gerekirken Türkiye'de ise ancak 600 kişiye bir polis düşmektedir.² Sadece bu rakamsal oransızlık bile her yıl çok sayıda yeni polis memurunun emniyet teşkilatına alınmasının gerekliliğini beraberinde getirmektedir. Bu nedenle polis okullarının problemleri biran önce azaltılıp sadece yetiştirilen öğrencilerin niceliğinin yanında niteliğe de önem verilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Polis eğitimi, polise gerekli bilgi ve beceri kazandırma yanında, mesleki şuur, meslek ahlakı ve mesleki bir sorumluluk kazandırmaktadır. Aynı zamanda polis eğitimi hem mesleki teknik bilgileri, hem de sosyal bilgi ve değerleri içermektedir. Nasıl bir polis eğitim sisteminin oluşturulacağı, toplumun nasıl bir polis tipi istediğine bağlı olacaktır.

Polisin sorunları genel olarak eğitimden kaynaklanmaktadır. Dolayısı ile çözümü de eğitimde yatmaktadır. Polis eğitimi, özellik ve incelik isteyen bir eğitim olduğundan nitelikli bir eğitim vermek gerekir. Çünkü, iyi eğitilmemiş bir kimsenin topluma yararı değil zararı vardır. Ne var ki, Türkiye'de polis okullarında verilen eğitimin istenilen düzeyde çağdaş ve yeterli olduğu söylenemez.

Bilimsel araştırmaların süratle arttığı 21. yüzyılda toplum yaşamı da değişmektedir. Sürekli gelişen ve değişen çevresel faktörler ve toplumsal

² (1997), Devlet İstatistik Enstüsü Yayınları. s.1

dinamizm, kaliteli ve nitelikli insan gücüne olan ihtiyacın ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. 21.yüzyılda bir çok ülke bu durumun farkına varmış nitelikli ve kaliteli insan tipinin özelliklerini belirlemeye başlamışlardır. Bu gelişmeler, ülkeler arasında bulunan rekabet ortamına yansımış, araştırma ve geliştirme sürecinin hızlanmasına katkıda bulunmuştur.

Yetişmiş insan gücünün ülkelerin kalkınmasındaki yeri ve önemi ortadadır. Günümüzün ihtiyaç ve problemlerine cevap verebilecek, nitelikli ve uzmanlaşmış personelin yetiştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Özellikle halkla sürekli diyalog içinde bulunan kişi ya da kurumlar için bu durum çok önem taşımaktadır. Bir ülkede bulunan kurum ve kuruluşlar bünyelerinde görev yapan personelin kalitesiyle orantılı bir biçimde vatandaşına hizmet sunabilir. Hizmetin kalitesinin artması personelin sürekli ve nitelikli bir eğitimden geçirilmesiyle mümkün olur. Hedefleri ve amaçları belli olan eğitim, personelin niteliğinin artırılmasını ve geliştirilmesini sağlar. Ayrıca toplumu oluşturan fertlerin birbirine ve topluma karşı sağlıklı ve verimli şekilde adaptasyonunu sağlar. Günümüzde Türkiye dahil bir çok ülke eğitimin süresinin uzatılmasının tek başına başarılı olmadığını fark etmiştir. Bunun yanında hedefleri belli olan ve nitelikli eğitim sürecini desteklemektedirler. Uluslararası arenada söz sahibi olan ülkeler araştırma, geliştirme ve nitelikli insan yetiştirmenin yolunu, hedef ve amaçları belirlenen eğitimden geçtiğini belirtmektedirler.

Emniyet teşkilatı; devletin ve milletin her türlü iç, dış tehlike ve tehditlerden korunması ve bunların dışında tutulması, hukuka bağlı bir devlet olarak kanun hakimiyetinin sağlanması ve korunması, yurtda huzur ve güvenin temini, vatandaşların kişi, tasarruf emniyetinin, konut dokunulmazlığının muhafazası, halkın ırz, can ve mal emniyetinin sağlanması, amme istirahatinin temini, yardım isteyenlere, yardıma ihtiyacı olan çocuk, alil (hasta, sakat) ve acizlere yardım edilmesi, suç işlemeye yönelik davranışların önlenmesi, işlenmiş suçların işlenmeye devam olunmasına mani olunması, sanık veya sanıkların yakalanarak suç kanıtlarıyla birlikte adli makamlara teslim edilmesi ve ilgili yasa, tüzük ve diğer mevzuatın kendisine görev olarak verdiği hizmetleri

yerine getiren bir teşkilattır.³ Bu amaçla kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde gerektiğinde zor kullanma yetkisine sahiptir.

Devletin temel amaç ve görevi milletin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, vatandaşların refah, huzur ve mutluluğunu, can ve mal emniyetini sağlamak, kamu düzen ve güvenliğini korumaktır.⁴

Türk polis teşkilatı vatandaşın huzurunu kendi huzuru gibi korurken polisin görev ve yetkileri Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda (PVSK) belirtilmiştir. Bu kanuna göre Polis, asayiş, amme şahıs, tasarruf emniyetini, halkın malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder. Yardım isteyenlere yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere yardım eder. Kanun ve nizamnamelerin kendisine verdiği vazifeleri yapar.⁵

Polislik mesleği genel olarak kamu düzenini sağlamak ve kanunu uygulamakla görevlidir. Fakat son yıllarda her alanda yaşanan araştırma, geliştirme ve teknolojik gelişmeler ister istemez polis hizmetlerini de nitelik ve kalite olarak etkilemektedir. İnsan haklarına saygılı teknolojik imkanlarla donatılmış Emniyet Teşkilatı bunlarla yetinmeyip halkına sunduğu hizmeti daha üst seviyelere çıkarmanın gayreti içerisinde. Bugün çağdaş dünya ülkelerinde ve Türkiye’de toplumun örgütlenmiş şekli olan Devletin en başta gelen görevi toplumun düzen ve güvenliğini temin etmektir. Halkını iyi eğitmiş ve bilinçli hale getirmiş bir devlet, onun güvenliğini ve düzenini sağlayan Emniyet Teşkilatına da bunu yansıtacaktır.⁶

Polislere ve polis hizmetlerine her siyasi rejimde yer vardır. Demokratik ülkelerde polisin temel görevi toplumsal düzeni korumaktır. Demokratik ülkelerin polisi hukuk kurallarına uymak hukuk kurallarının koyduğu sınırlar ve kendisine

³ Yılmaz Yaşar, (1998), **Polis Meslek Hukuku** (Ankara), s.43.

⁴ Alaaddin Kaya, (1997), **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu**, (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi) s. 54.

⁵ Yaşar. **Ön. Ver.** s.43

⁶ Aynı s.54

verdiği yetkiler çerçevesinde hareket etmek mecburiyetindedir.⁷ Kısaca demokratik ülkelerde polis siyasi ilişkiler ve etkilerden tamamen uzak değildir; fakat siyasi aygıtın bir parçası değildir.

Demokrasilerde polis, siyasi iktidarın değil halkın hizmetindedir, o kadar ki polisle devlet arasında bile yerine göre bir sınır çizilebilir. Polisin halkın hizmetinde olması demek, halkın bilerek veya bilmeyerek uyduğu kurallardan oluşan bir toplumsal düzeni korumaya hizmet etmesi demektir. Bu gerçek çoğu zaman gözden kaçırılır ve polisin sadece devlet düzenini korumaya hizmet ettiği söylenir. Bu gerçeğin eksik bir ifadesidir. Demokratik bir ülkede devlet düzeni toplumsal düzenin bir parçasıdır elbet, ama hiçbir şekilde tamamı değildir. Polisin en temel fonksiyonu toplumsal düzeni korumaktır.⁸

Demokratik her ülkede polise olan güvenin ve dolayısıyla desteğin derecesi toplumda polisin hesap verebilirliği ile ilgili algılamalarla doğru orantılıdır. Polisin haksız ve yanlış addedilen davranışlarına karşı hiçbir şekilde harekete geçme hakkı ve kanalı yoksa halk polisi kendisinden veya kendisini polisten yavaş yavaş tecrit edecek ve polise güveni azalacak, güvensizliği pekişecektir. Bu uzun vadede, polisin, seviyesini iyileştirmek için kaliteli eleman yetiştirememesi ve içe kapanmayı gerektiren bir 'polis alt kültürü' geliştirmesi gibi nedenlerle, daha kötü bir duruma itecektir.⁹

Demokratik ülkelerde bütün mesleki faaliyetlerde aranan önemli bir özellik açıklık ve şeffaflıktır. Bu, şu veya bu ölçüde, devlet kuruluşlarının faaliyetleri için geçerlidir. Polis teşkilatının, işinin niteliği gereği, mesela, tapu kadastro dairesi kadar açık ve şeffaf olması beklenemez. Bununla beraber polis teşkilatının da bir ölçüde açık olması gereklidir.¹⁰

Demokrasiyi benimseyen ülkelerde polis uygulamalarının artık ortak bir noktada birleştiğini görmekteyiz. Bu ortak noktanın temelini 'halkın ihtiyaçlarına

⁷ Aynı. s.54

⁸ Aynı. s.55

⁹ Aynı. s.56

¹⁰ Aynı. s.56

göre polislik anlayışı' oluşturmaktadır. Özellikle şu an batı ülkeleri, toplum destekli polislik ve problem çözümlü polislik teknikleri geliştirmişlerdir. Buna paralel olarak, polis eğitiminde de köklü değişiklikler yapılmıştır. Sorgulamada sanığın haklarını koruyan yeni yasalar çıkarılsa bile yasaları uygulayacak olan polisin tutumu daha önemlidir.¹¹ Başka bir ifadeyle polisin demokrasiye uyum sağlayabilmesi ancak eğitimle gerçekleştirilebilir.

Çağımızda değişik hizmet alanlarında bilgisayarların, robotların kullanıldığı, bilgisayar ağlarının büyük işlerlik kazandığı bir ortamda görev yapacak polislerin, böyle bir hayata hazırlanmalarında gerekli bilgi ve becerilerle donatılması ve bu teknolojinin sunduğu imkanlardan yararlanma olanağı yaratılarak yetiştirilmeleri zorunludur. Bu nedenle, polis eğitim sisteminin de günümüzün gereksinimlerine yanıt verebilecek nitelikte bir eğitim ise ancak teknolojik olanakları eğitimde işe koşulması ile mümkün olacaktır.

Hemen her alanda yaşanan yenilikler ve gelişmeler Polis Teşkilatının da yeniden yapılandırılmasını ve bu amaçla yürütülen eğitim etkinliklerini günün koşullarına uygun hale getirilmesini gerektirmektedir. Kurum ve kuruluşlar amaç ve ilkelerini geliştirmedikleri takdirde, ürettikleri hizmetlerin kalitesi ve sahip oldukları insan gücünün niteliği sürekli düşmektedir. Bunu önlemenin tek yolu ortaya çıkan yeni durum ve şartlara göre yeniden yapılanmanın gözden geçirilmesidir.

Polislik ve güvenlik araştırmaları artık bağımsız birer bilim dalı olma yolundadır. Bugün İngiltere ve Amerika gibi ülkelerde polis teşkilatları ve diğer güvenlik birimlerinde görevli personelin bilimsel olarak yetiştirilmesi amacı ile kurulmuş bilimsel araştırma merkezleri ve bölümler vardır. Batıdaki bu tür eğitim kurumlarında, verilen eğitim sadece akademisyenler tarafından değil, aynı zamanda polis teşkilatlarında uzun süre görev yapmış ve bu tecrübeleri üzerine

¹¹ Halil İbrahim Kavgacı, (1997), **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu**, (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi), s. 623.

de yine aynı alanlarda akademik araştırmalar yapmış kişiler tarafından verilmektedir.¹² Kısacası, polislik mesleğinin uygulayıcıları bilimsel olarak teorik bilgiye sahip olanlarla beraber yıllarını bu teşkilata adanmış ve bilimsel yeterliliklerini kanıtlamış uzmanlardan da faydalanmaktadırlar.

Bu konuyu Fındıklı, şu şekilde açıklamaktadır:

Günümüzde bir mesleğın bir ilmi ve eğitimi olduğu gibi tarihin en eski mesleklerinden biri olan polisliğin de bir ilmi ve kendine özgü bir eğitimi vardır. Polis kurumu da zaman içinde bilimsel bir nitelik kazanmış ve bilimsel yöntemlerle çalışmaya başlamıştır. Artık polis bilimi (Police Science) adıyla yeni bir bilim ortaya çıkmıştır.¹³

Polisin rolü sadece suçluyu yakalayıp adalete teslim etmekle sınırlı değildir. Polisin birinci rolü halka hizmettir. Vatandaşların polisten beklentisi önleyicilik, suçluların yakalanıp adalete teslim edilmesi ve toplumsal huzurun sağlanmasıdır. Saydığımız bu temel görevlerin yerine getirilmesi esnasında polisin olaylara müdahale etmemesi, geç müdahale etmesi, ya da yetersiz kalması polisin aldığı eleştirilerin başında gelmektedir. Bu da polisin halkın gözünde yetersiz kaldığı düşüncesine ve olumsuz bir imajın çizilmesine sebep olmaktadır.

Polisten beklenen kanun hakimiyeti, kamu güvenliği ve insan haklarının korunması gibi görevlerini profesyonelce ve ustaca yapmasını etkileyen en büyük unsur, aldığı eğitimidir. Profesyonel bir polis teşkilatına sahip olmak için eğitim unsurunun yanında polisin her türlü teknolojiden yararlanması, çalışma koşullarının iyi olması, polise yetki veren kanun, tüzük ve yönetmeliklerin yeterli olması, polisin ekonomik gelirinın yeterli olması gibi birçok unsurlar vardır. Bu unsurların eksikliği polisin görevlerini profesyonelce yapmalarını engeller.¹⁴

¹² İbrahim Cerrah, (1999), "Polis Eğitime Farklı Bir Bakış," *Polis Dergisi*. 19.

¹³ Remzi Fındıklı, (1997), *Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu*. (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi), s. 465.

¹⁴ Ünal Azak, (1999), "Türk Polisinin Eğitimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri," *Polis Dergisi*. 18.

Halkın polise olan güveni, polis davranışlarını da olumlu yönde etkiler. Tansiyonlu ortamlar polisin otoritesini kötüye kullanmasına sebep olabilir. Polisin otoritesini kötüye kullanması, halkın polise olan tepkisini daha da artırır. Bu da otomatik olarak polisin davranışlarını olumsuz yönde etkileyerek polis/halk ilişkilerini daha da olumsuz bir duruma götüren bir kısır döngüyü hazırlar.¹⁵

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler siyasal, ekonomik, kültürel vb. toplumun bütün alanlarını olduğu gibi eğitimi de önemli ölçüde etkilemektedir. Bu gelişmeler toplumları ve kurumları değişime zorlamaktadır. Çünkü, çağdaş toplumdaki bu hızlı değişim karşısında mevcut eğitim sistemleri bir çok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Örgün eğitim sistemleri için geçerli olan sorunlar aynı şekilde polis eğitimi için de söz konusu olmaktadır.

Çağımızdaki hızlı değişme ve gelişmelerle birlikte polisle ilgili beklentiler, polise düşen görevler de hızla artmakta, çeşitlilik göstermektedir. Bununla birlikte Türk Polis Teşkilatında eğitim, dünyadaki gelişmelere bağlı olarak daha fazla ön plana çıkmaktadır.

Gelişen ve değişen toplumsal yapı içerisinde toplumun değişik kesimleri ile iç içe görev yapan polislerin bu gelişmeler paralelinde yeni bir anlayışla eğitilmeleri ve çağa uyum sağlamaları gerekmektedir. Bu da ancak çağdaş ve modern bir eğitim sistemi ile mümkündür. Eğitim alanında karşılaşılan sorunların tespiti, çözümü ve uygulanması aşamalarında ise karşımıza eğitim teknolojisi çıkmaktadır. Çünkü, eğitim teknolojisi çağın gerektirdiği modern, ezbere dayalı olmayan, etkileşimli ve kaliteli bir eğitim için gerekli bütün sorunlara cevap verebilecek bir gelişim seyri izlemektedir.¹⁶

¹⁵ Aynı. s.18

Türkiye’de polis okullarında mesleki bilgiler Avrupa ülkelerinin tersine daha çok teorik olarak verilir. Ancak bu bilgilerin davranışa dönüştürülmesi gerekir. Davranış kazandırmak, beceri ve yetenek kazandırmak, ancak pratik yapmayla mümkündür. Bu nedenle eğitim kurumlarında teori ve pratiğin bir arada verildiği modüler sistem uygulanmalıdır.¹⁷ Bu görüşler 7-11 Eylül 1998 tarihleri arasında Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı’nın Öğretmen Emniyet Müdürleri Formasyon Eğitiminde yapılan anketlerde de ortaya çıkmaktadır. “100 Emniyet Müdüründen %42’si verilen eğitimin öğrencileri pratik uygulamaya yönlendirmediğine inanmaktadır. Öğrencilerin pratik uygulamaya yönlendirildiğine inananların oranı ise %24’tür.¹⁸ Modüler sisteme göre eğitim, hem teorik hem de pratik, dönüşümlü olarak yeterli düzeyde verilmektedir. Sözelimi, polisin eğitimde bir dönem trafikle ilgili mevzuat anlatılmakta, diğer dönemde ise, uygulamalı olarak trafik dersi üzerinde durulmaktadır. Bu sistemin Avrupa’nın diğer başka ülkelerinde yıllar önce uygulanmaya başlandığı görülmektedir. Bu sisteme göre Polis öğrencisi bir yandan sosyal becerilerini değiştirirken diğer yandan da Hukuk ve teknik konulardaki bilgilerini geliştirmekte ve pekiştirmektedir.¹⁹

“Eğitim, bireylerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olan bir süreçtir. Ayrıca eğitimde önemli olan “yaratıcılık” ve “elastikiyettir” .²⁰

Polis eğitiminin amacı yalnızca istatistiksel olarak personel sayısını artırmak değil, mesleğin mensuplarını kendi istek ve yeteneklerine göre çağdaş beklentilerini, bilim ve teknolojiye gelişmelere uygun olarak yetiştirmek, onların yalnız iyi vatandaş değil aynı zamanda iyi meslek adamı olabilmelerini

¹⁶ Aynı. s.18

¹⁷ Aynı. s.18

¹⁸ Önder Aytac, İhsan Bilir, (1999), “Öğretmen Emniyet Müdürlerinin Gözüyle Polisin Vizyonu,” **Polis Dergisi**. 19.

¹⁹ Hakkı Arslan, (1997), **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu**, (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi), s. 558.

²⁰ Fındıklı, **Ön. Ver.**, s. 465.

sağlayacak özellikleri eğitim yoluyla kendilerine kazandırmaya çalışmakla olabilmektedir. Ayrıca polis eğitiminde niteliğe ve kaliteye önem vermeden sadece sayısını artırmak kısa vadede bekli ama uzun vadede mantıksız ve ileride birçok olumsuzluklara maruz kalınabilecek bir harekettir. Polis eğitim sisteminde, önemli olan polise sadece mesleği ile ilgili bilinmesi gerekenleri öğretmek değil, esas meslek mensuplarına öğrenme ihtiyacını hissettirmektir. Eğitimin ve öğretimin bir başka hedefi insana bilgiyi kullanmayı öğretmek, anlamayı ve muhakeme gücünü geliştirmektir.

Başlıca amaç, niteliksel gelişme olmalıdır. Nitelik geliştirme, insanların ihtiyaç duyduğu en yeni bilgiyi en uygun zamanda, en uygun araç ve yöntemlerle elde edip kullanabilmesidir. Nitelikli bir eğitimin hedefleri arasında insanların kişiliklerini geliştirme ve yaşadıkları dünyayı kavrama yeteneğine sahip olmalarını sağlama vardır.

Polisin görevini başarılı bir biçimde gerçekleştirebilmesi için, nitelikli bir eğitim programından geçirilmesi gerekir. Özellikle, mesleğini gerçekleştirirken ihtiyaç duyacağı bilgi ve becerileri her koşulda açık ve net bir biçimde gösterebilmesi ancak böylelikle ortak bir polis kültürü oluşturmak mümkün olabilmektedir.²¹

21.Yüzyılın eğitim dünyasında programlı öğretim materyalleri, öğretme makineleri ve bilgisayarlardan giderek yoğun bir biçimde yararlanılmaktadır. Böylece eğitim alışılmış geleneksel sınıf, karatahta, öğretmen, öğrenci mantığından çıkmış, öğretme-öğrenme süreci teknolojik olanaklarla desteklenmiştir. Öğretmenin salt bilgi aktarıcı rolü öğrenciyi güdüleyen, rehberlik eden, öğrenmeyi öğreten, bilgiye ulaşılacak yolu gösteren olarak değişim göstermektedir. Polis eğitiminde ileri seviyede bulunan ülkelerde eğitim, bilimin temel felsefesi doğrultusunda tamamen teorik bilgiler öğretilmeyip, teknik, taktiksel, prosedürel ve davranışsal düzeyde, polise somut araçlar sunan (etkileşimli video destekli öğretim, bilgisayar destekli öğretim, multimedya ile

²¹ Ertan Gökçe, Emin Semiz, (1998), **21.Yüzyılda Polis** (Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basınevi), s. 6.

öğretim gibi) öğretim yöntemleri uygulanmaktadır.²²

İyi bir eğitim, iyi bir iletişimi doğurur. İyi bir iletişim, polisin toplumu daha iyi tanımasını ve dolayısı ile toplumun isteklerine daha iyi cevap verebilmesini, bunun sonucunda da toplumun, polisi daha fazla desteklemesini sağlayacaktır.

Öğretmenler eğitim programının uygulanmasında birinci dereceden sorumluluk sahibidir. Öğretmenin bilgi birikimi, tutum ve davranışları öğrenciyi doğrudan etkilemektedir. Emniyet Teşkilatında eğitim sınıfının olmaması bu görevi yapanların özel eğitim almamaları polis eğitimini olumsuz etkilemektedir.

Polis Eğitim Kurumlarında görevli öğretmenlerin niteliğinin sürekli olarak artırılması ve öğreticilik formasyonlarının geliştirilmesi çağın bilgi seviyesini yakalaması ve bu bilgiyi aktarması çok önemlidir.²³

Bu konuda yazılan bir makalede şunlar ifade edilmektedir:

Türkiye'deki 22 polis okulunun öğretim kadrosunda genellikle, şu veya bu nedenle "kızağa çekilmiş" Emniyet Müdürleri görev yapıyor. Kiminde bir karanlık işten dolayı kızağa çekilme, kiminde ise belki kendilerine de haksızlık yaparak tayin katakullileri söz konusu. Yani her iki durumda da öfke, tepki, kızgınlık v.b. Şu veya bu nedenle kızağa çekilenlerin (kadrosuzluk nedeniyle ya da spekülative değerlendirmelerden uzak kalmak amacıyla) şu ya da bu nedenle kapağı dokuz aylık Polis okullarına atanana verdiğimiz bir "polis eğitimi" ile polis olmak mümkün, "eğitim ne kadar mümkün?" Umur TALU'nun (Gazeteci) yaptığı bu anlatımı ne kadar doğru buluyorsunuz sorusuna : Anketi yanıtlayan Öğretmen Emniyet Müdürlerinin %82'si yazıların doğru olduklarını ifade etmektedirler. TALU'nun yazdıklarına katılmadıklarını ifade edenlerin oranı ise %9'dur.²⁴

Polis Eğitim Kurumlarında yetiştirilen polislerin nitelikli yetiştirilmemesi

²² Aynı s.10

²³ Aynı s.10.

ya da görevlerini yaparken ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerilere sahip olmamaları durumunda, hem polis zor durumda kalarak Teşkilatın başarısızlığından söz edilecek, hem de nitelikli ve kaliteli hizmetten söz edilmeyecektir. Bu zor durumların ortaya çıkmaması için, toplumla sürekli etkileşim halinde bulunacak olan polislerin, gerekli olan tüm bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazanarak polis eğitim kurumlarında mezun edilmesi çok büyük önem kazanmaktadır. Böylece bir yandan polisin ürettiği hizmetlerin kalitesi artacak, diğer taraftan toplumun polise bakış açısı önemli ölçüde değişecektir. Bu da sonuçta Emniyet Teşkilatının başarılarının ve saygınlığının perçinlenmesi ve geliştirilmesi anlamına gelecektir.

Önceki yıllarda fazla önem verilmeyen Türk Polisinin eğitimi yavaşta olsa dünya standartlarını yakalamayı çalışmaktadır. Bu amaçla batılı birçok ülke polisinden destek alınmakta, ders programları incelenmekte, diğer ülkelerde olduğu gibi eğitimcilerin eğitimine önem verilmekte kısaca bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Türk polisinin her alanda tam olarak hazır olması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu gelişmeler çerçevesinde polis koleji ve akademisinde gerekli çalışmalar başlamış değişik branşlarda uzmanlaşmak için yurt dışına personel gönderilmiş ve daha sonra bu okullarda faydalı olmaları sağlanmıştır. Fakat bu sırada polis okullarına gereken önem verilmemiştir. Emniyet Teşkilatının temelini teşkil eden polis memurları iyi bir eğitimden geçmeleri gerekmesine rağmen gerekli ehemmiyet verilmemiştir. Polis okulları eğitim ve öğretim sürelerinde dahi tam bir belirginlik sağlanmamıştır. Bir süre 6 ay, daha sonra 12 ay ve şu an 9 aylık sürelerde Türkiye’de polis adaylarına eğitim vermeye çalışılmaktadır. Avrupa ülkelerinde ise bu süreler İngiltere’de 2 yıl, Hollanda’da 19 ay, Almanya’da ise 2,5 yıldır ve bu ülkelerdeki polis eğitimleri Türkiye’deki polis eğitimi gibi teorik ağırlıklı değil uygulama ağırlıklı modüler eğitim sisteminin ağırlıklı uygulandığı bir eğitimidir.

Türk polisinin eğitiminin Avrupa standartlarına ulaşmasını sağlamak,

²⁴ Aytaç, Ön. Ver. s. 46.

emniyet teşkilatının başlıca hedefleri arasında bulunmaktadır. Bu amaçla polis okullarında yapılan hizmet öncesi eğitimin öğrenme-öğretme süreçleri açısından değerlendirilmesi araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Polis okullarında yapılan hizmet öncesi eğitim faaliyetlerini incelemeye yönelik olan bu araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Polis adayları, polis okullarına nasıl seçilmelidir?
2. Polis okullarında okutulan derslerin önem derecesi nedir?
3. Mevcut derslere ek olarak, programlarda hangi derslere yer verilmelidir?
4. Polis okullarında yapılan eğitim faaliyetlerine yönelik, ilgililerin görüş ve önerileri nelerdir?

Önem

21.yüzyılda toplumsal yapıdaki işleyişin değişmesi ve beklenti düzeylerinin giderek artmaya başlaması, toplumla yakın ilişki içerisinde bulunan ve güvenliğin sağlanmasından birinci derecede sorumlu olan polisin rolünün de önemli ölçüde değişmesine sebep olmaktadır. Özellikle toplumla ilişkilerin ve iletişimin düzenlenmesinde polisin sahip olduğu nitelikler ön plana çıkmaktadır.

Demokratik yaşam biçimi anlayışının, toplumun beklenti düzeyinin, yasa ve yönetmeliklerin, suç ve güvenlikle ilgili unsurların hızla değişmesi ve bu değişimin gelecek yüzyılda daha da hızlanacak olması, polisin sürekli eğitilmesini zorunlu kılmaktadır. Bugünün anlayışı ve yaklaşımı ile, yarının toplum ihtiyaçlarına ve sorunlarına cevap bulabilmek oldukça güçleşecektir. Bu nedenle, polisin hem hizmet öncesinde etkili bir biçimde yetiştirilmesine, hem de hizmet içinde sürekli olarak kendini yetiştirip yenilemesine olanak tanınmalıdır. Ancak böylelikle, Türk Polisi 21.yüzyılın ihtiyaçlarına hızla cevap verebilecek şekilde getirilecektir. Polisten beklenenler ve görevsel davranışlar sürekli

değişmektedir. Emniyet teşkilatına polis memuru yetiştiren polis okulları, birer eğitim kurumudur. Eğitim kurumları statik olamazlar. Çağın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde sürekli yenilenmeleri gerekmektedir.

Bu amaçla, Türkiye'deki polis okullarında, son yıllarda yeniden yapılanma çalışmaları ile; öğrencilerde bulunması gereken fiziksel, zihinsel ve duygusal nitelikler, ders programları, öğretim süreçlerine yönelik geliştirme faaliyetlerine önem verilmeye başlanmıştır.

Bu araştırma ile, halen devam etmekte olan polis okullarında ki hizmet öncesi eğitimin değerlendirilmesi sonucunda; çağdaş anlamda ne ölçüde polis adaylarının yetiştirildiği saptanacaktır. Polis adaylarının seçiminde, polis okullarında okutulan derslerin önem derecesine ve bu derslere ek olarak programlarda yer alabilecek diğer derslerin neler olabileceği saptanacaktır. Böylece, bu araştırmanın polis okullarındaki program tasarısı geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayıttan hareket edilmiştir.

- 1- Araştırmaya katılanların sorulara içtenlik ve doğru cevap verdikleri kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar

Araştırma, polis okullarında uygulanan hizmetöncesi eğitim ile ilgili polis teşkilatında görev yapan ve araştırmanın örneklemine giren Daire Başkanları, İl Emniyet Müdürleri, Polis Okulu Müdürleri, Polis Okulu Müdür Yardımcıları, Öğretmen Emniyet Müdürleri ile Şube Müdürlerinin görüş ve önerileriyle sınırlıdır.

Tanımlar

Polis : “Yunanca’da Politeia, Latince Politia kelimelerinden türemiştir. Kökenini bu isimler oluşturmaktadır. Kent içinde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan örgüt, kolluk, zabıta anlamında kullanılmaktadır”.²⁵

Disiplin:

- a) Ödül ve ceza yoluyla kişinin gelecekteki davranışlarını şartlandırmaktır.
- b) Fertlerin muhatapları ile işbirliği yapmak, uygun şartlar tesis etme sanatıdır.
- c) Bir konuda çalışan memurların, kurumun çalışma düzenini bozucu davranışlara karşı uygulanan müeyyidelerdir.²⁶

Görev :

Hizmetin gerektirdiği şeyi (işleri) yapmak, yasakladığı şeyi (işleri) yapmamaktır. Bu genel tanımdır. Lügat anlamı ise; bir kimsenin yapması gereken veya yaptığı iştir. Görevin hukuki tanımı ise bir kimsenin hukuken yapmak ile yükümlü bulunduğu veya yapmak zorunda olduğu iştir.²⁷

Denetim:

En geniş anlamı ile denetim kamu sektöründe veya tüzel kişiliği bulunan kurumlarda yapılmakta olan işlerin mevcut mevzuata(kanun, tüzük, yönetmelik, genelge ve emirler) uygun olarak yapılıp yapılmadığının yetkili kimseler tarafından kontrolü ve gözetlenmesine denir.²⁸

Amir: “Memur hiyerarşisi içinde emretme yetkisine sahip olan kişidir”.²⁹

Ast: “Meslekte rütbece küçük olanlara denir”.³⁰

Üst: “Meslekte rütbece büyük olan kişiye denir”.³¹

²⁵ Yaşar, Ön. Ver. , s.2.

²⁶ Polis Okulları Ders Kitabı, (1997), Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, s.784.

²⁷ Yaşar, Ön.Ver. , s.116.

²⁸ P.O.D.K. Ön. Ver. , s. 791.

²⁹ Aynı. s.794.

P.V.S.K.(Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu): "Verilen görevlerin yerine getirilebilmesi için polise yetkiler tanıyan kanuna denir".³²

³⁰ Aynı. s.793.

³¹ Aynı. s.793.

³² Aynı. s.365.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMA VE YAYINLAR

İngiltere, Fransa, Almanya ve Hollanda Polis Teşkilatları Zafer Can tarafından, 1997 senesinde polis akademisini bitirme tezi olarak incelenmiştir.³³ Yapılan kaynak araştırmasında, Zafer Can'ın yaptığı bitirme tezinden başka bu çapta herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Söz konusu araştırmadan elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

İNGİLİZ POLİS TEŞKİLATINDA EĞİTİM SİSTEMİ

Mesleğe Giriş :

Polisliğe giriş için herhangi bir tahsil veya öğrenim aranmamaktadır. Yalnız ülkedeki genel eğitim düzeyinin bir göstergesi olan "GSCE"(General School of Certificate Exam) genel başarı sertifikasına sahip olmak gerekir.

Yazılı ve sağlık sınavlarını başaran referans araştırması ve güvenlik soruşturmalarından geçerler. İyi bir karaktere sahip olması gereken polis adayının aynı zamanda adının da bir suça karışmamış olması gerekir. Daha sonra da en önemli aşama olan sözlü sınavı veren adaylar artık polis eğitimine alınırlar. Polisin eğitim giderleri diğer kamu personelinden daha fazla olduğu için ve polisin sosyal hayatta ki misyonunun önemli olması sebebiyle mesleğe giriş standardı yüksek tutulur.

Eğitim :

Polis eğitiminden beklenen amaç polisin mesleğine uygun şekilde bilgi,

³³ West Midland Costabulary, (1995), "Personal Branch" , s. 4.

beceri, muhakeme kabiliyetini geliştirmektir. Eğitim, kişilere yalnız bir takım mesleki bilgilerin verilmesi değil ruhu erdeme yöneltmek insan sevgisi ve kanun sevgisi oluşturmak için yani kısacası güvenilir bir kişi yapmak amacıyla yapılır.

İngiltere'de polis eğitiminden önce, polis eğiticisini eğitmeye önem verilmektedir. Polis merkezi eğitim birimi CPU (central planning unit) adıyla polis kuruluşları arasındaki eğitim birliğini sağlamak, eğitim programlarını hazırlamak ve eğitici yetiştirmek amacıyla bir birim oluşturulmuştur. Eskiden mevcut olan eğitim programının yerine şimdilerde polis eğitim programlarında yarının polislerinin "küçük hukukçular" yerine "küçük sosyologlar" görünümü kazandırılmaya çalışılmaktadır. Eğitim belli bir süreç içinde sınırlandırılmadığı için polis eğitiminde belli bir süre, yer, ve rütbe ile sınırlandırılmaz.

Polis adayı olarak alınanlar, önceki eğitim düzeyine bakılmaksızın iki yıllık bir deneme (probation) eğitimine alınırlar.

Polis Adaylarının Eğitimi :

Son yıllarda eğitim sisteminde önemli gelişmeler sağlanan İngiliz polis sisteminde dinleyerek öğrenmek yerine yaparak öğrenmeye ağırlık verilmiştir.

Eğitim yerlerinde aldıkları bilgilerin deneme ve uygulamasını yapmak üzere polis karakollarına gönderilirler. Burada gerçek işlemleri, vardiyaların nasıl çalıştıklarını ileride birlikte çalışacakları meslektaşlarını öğrenirler ve tanırırlar. Bu iki yıllık eğitim süresi içinde şu aşamalardan geçerler;

Polis eğitim merkezinde bir haftalık hazırlama kursu, 13 hafta süreli n eğitim, bir haftalık mahalli prosedür kursu çeşitli birimlerde çalışma (trafik, teleks, haberleşme) tecrübeli bir memur ile 4 hafta çalışma 3 hafta motorlu devriye nöbeti, iki hafta karakol görevi, PEM(Polis Eğitim Merkezi)'nde dört haftalık teorik eğitim suç nleme memurları ile beraber çalışma, sekiz hafta trafik bürosunda çalışma, dört hafta kriminal araştırma bölümünde çalışma 24 hafta süre ile devriye görevi vardır.

Deneme eğitimi süresince bir polis adayı her üç ayda bir kendi gelişmelerini, neyi nasıl yaptığını düzenli bir rapor halinde başındaki amire yazılı olarak verir. Başındaki amir mahkemedeki performansını, devriye görevi ve kararlarındaki başarısını gözetleyerek rapor tutar. Daha sonra bu raporlar emniyet müdür ve emniyet amirleri tarafından değerlendirilir.. Bu değerlendirmeler sonucunda aday, inandırıcı ve doyurucu bulunursa asıl olarak göreve başlatılır. İlk iki yıllık deneme ve staj dönemi sonunda yetersiz görülen adaylar elenirler.

FRANSIZ POLİS TEŞKİLATINDA EĞİTİM SİSTEMİ

Fransa da, devlet güvenliği, kamu düzeni ile vatandaşın mal ve canını korumakla görevli Polis ve Jandarma olmak üzere iki milli kuruluş vardır.

Polis teşkilatı, İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşan bir teşkilattir.

Jandarma teşkilatı ise Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı bir askeri bir kuvvettir.

Teşkilatlanması :

Polis ve jandarma teşkilatlarına personel alımları yarışma sınavı esaslarına dayalı olarak yapılmaktadır. Görev itibarıyla önemli sorumluluklar gerektiren makamlara ya iç terfi ya da rekabete dayanan bir sınavla atama yapılır. Resmi veya sivil polisliğe girişlerde ayrı ayrı sınavlar uygulanır.

Diğer Fransız idari yapılarında olduğu gibi her iki kuruluş oldukça merkezi bir yapıya sahiptir.

Emniyet Genel Müdürlüğü, 11 uzman müdürlükten oluşmuş ve bir genel müdür tarafından yönetilmektedir. Bu müdürlüklerden ikisi merkezi idare, dokuzu da Aktif polis birimlerinden oluşmaktadır. Bunlardan biri de Adli Polis Merkez Müdürlüğü olup: Fransa İntepol'ü bu müdürlüğe bağlı olarak hizmet

yürütmektedir. Müdürlüklerin hemen hepsi ülkenin başka bir yerindeki birkaç kuruluşun başıdır. Paris vilayet polisinin ise kendine has özel bir teşkilatı vardır. Muhafız Gücü gibi çeşitli özel kuvvetler bulunmaktadır.

Görevleri :

Genelde iki tip görevleri vardır.

Birincisi kamu güvenliği ve suç önleme görevidir ki bu görevi genellikle üniformalı polis ile üniformalı jandarma görevlileri ifa ederler. Örneğin; seyyar jandarma görevlileri ile üniformalı polis görevlileri birlikte görev icra ederek güvenliği sağlarlar.

İkinci tür görevleri ise sanıkların yakalanması, delillerin toplanması hakkında yeterli delil bulunan suçluların adalete teslim edilmesi gibi görevlerdir.

Bu birimler görevlerini kendi genel müdürlükleri sorumluluğunda ve görevleriyle ilgili adli birimlerin kontrolü altında yürütürler.

Bununla birlikte adli polis memurları olarak atanan polis ve jandarma görevlileri adli tahkikat ile sağlanan sanıkların ve tanıkların ifadelerinin alınması arama yapılması delillerin toplanması sanıkların yakalanması gibi zor kullanmayı gerektiren olayların ifası için özellikle yetkili kılınmışlardır.

Bu yetkiler tüm olaylarda olduğu gibi kanunun istisna saydığı durumlar dışında adli polisin yetkili olduğu görev bölgesi için geçerlidir. Örneğin merkezi adli polis müdürlüğü elemanları Fransa'nın her yerinde bu yetkileri kullanabilirler. Ancak taşradaki adli polis memuru görevli olduğu bölgede bu yetkileri kullanabilmektedir.

Bu iki ana göreve ek olarak, çeşitli müdürlüklere bağlı birçok özel uzmanlık birimleri hizmet vermektedir. Örneğin hava ve sınır polis hizmetleri

milli güvenlik hizmetleri vs.

İdari Yapı :

Fransız polis teşkilatı orta çağdan bu yana bünyesinde profesyonel görevlileri çalıştıran en eski bir teşkilat olmakla birlikte yakın bir zamanda reform görmüş, en yeni bir teşkilattır. Fransız polis teşkilatı genel yapı itibariyle iki bölüme ayrılır.

-Aktif Polis (La Police Actif)

-İdari Polis (La Police Administrative)

Aktif polis bünyesinde yedi genel müdür yardımcısı, idari polis bünyesinde ise iki genel müdür yardımcısı bulunmaktadır. Bu genel müdür yardımcılıkları altında merkezi birimler teşkilatlanmıştır. İdari polis, halkla münasebeti olmayan genellikle teşkilatın eğitim, lojistik işleriyle ilgilenen polis birimlerini ihtiva eder.

Kamu güvenliği polisi (La Police de La Securite Publique): Nüfusu 10,000'i aşan yerleşim alanlarında düzeni korumakla görevlidirler. İllerde bulunan Emniyet Müdürleri en büyük mülki amir olan valinin emri altında çalışırlar.

Fransız Polis Teşkilatında Eğitim :

Fransa'da polis eğitim programı bizzat İçişleri Bakanı tarafından düzenlenir. Türk Polis Teşkilatının ilk kuruluş kaynağının Fransız Polis Teşkilatı teşkil eder.

Fransa'da Hizmet Öncesi Eğitim :

Fransa'da yönetim kadrolarına atama yapılırken hizmet öncesi temel eğitim aranmakla birlikte alt kademelerden yarışma yolu ile üst kademelere yönetici atanmaktadır.

Fransa'da yalnız bir meslek için insan yetiştirmeyen öğrencilere geniş bir

kültür düşünme ve eleştirme yetenekleri kazandıran üniversite tahsili genellikle yeterli görülmez. Bu nedenle polis eğitiminde hizmete hazırlık eğitimi ile yeni ve mesleki bilgilere ağırlık verilmiştir.

ALMANYA POLİS TEŞKİLATINDA EĞİTİM SİSTEMİ

Federal Polis Kuvvetlerinde adından anlaşılacağı üzere 15'in üstünde bölgeye ait Polis Kuvvetleri mevcuttur. Polis Amir Akademisi bu her iki mesuliyeti görevde yer alabilecek amirleri yetiştirir.

1994 sonu rakamlarına göre 61.200.000 kişilik Federal Almanya nüfusuna karşılık 192.771 polis memuru bulunmaktadır.

Bölgesel Kuruluşlar:

Bunlar Devlet İçişleri Bakanlıklarına emir verme yetkisine haiz olmayan Federal İçişleri Bakanlığının kontrolü altında bulunurlar. Bununla birlikte ülke anayasası her ikisi arasında karşılıklı yardımı koşar.

Kuruluşlar şunlardan oluşur.

- Suç soruşturma Teşkilatı (Polisi)
 - Sınır Polis Teşkilatı
 - Meclis İdari Bölümlerine bağlı polisler.
 - Demiryolu Polisi ve Demiryolları Soruşturma Birimi
- Görevlerini Maliye Bakanlığı'na bağlı şekilde yürütmektedirler.

Devlet Polis Kuvvetleri:

Devlet İçişleri Bakanlığınca kabul edilen emniyet programı neticesinde tüm bölgelerde esas itibarıyla benzer tek tip bir polis teşkilatı benimsenmiştir.

En alt düzeyde merkezi kumanda ve kontrol düzenine sahip müşterek bir amirce kontrol edilen üniformalı polis (resmi polis) ve dedektif polis(sivil

polis)bölümlerinden olan Polis Müdürlüğü yer alır. Her bir polis müdüriyet meskun yerde yaklaşık 300.000 kişilik nüfusu veya kırsal kesimlerde yarı çapı yaklaşık 30km. olan bölgeleri içine alır.

En üst düzeyde birden fazla Polis Müdürlüğü'nden sorumlu ve aynı zamanda Adli Birim Laboratuvarları, Operasyonel Birimler, Ticari Suç ve Otoban Polis Karakolları gibi özel görevlerden sorumlu Bölge Polis bölümleri bulunur.

Kural olarak her bir bölgede :

Üniformalı Acil Polis Ünitesi (Toplumsal olayları bastırmak gibi özel görevlerden sorumlu birimler ve liman, sahil ve nehirlerin asayişinden sorumlu Deniz Polisi gibi)

Bölge Suç Soruşturma Bürosu olan Sivil Polis Şubesi ve Polis Akademisi vardır.

Dikkat çekici nokta şu ki: en fazla suç soruşturması bu bölgelerin devletten herhangi birinin polis kuvvetlerince gerçekleştirilmiştir. Suç Soruşturma Bürosunun kriminal olaylarda yardım iade talebi gibi konularda adli yetkisi yoktur. Bu tür talepler o bölgenin yetkili makamlarınca yerine getirilir. Bununla birlikte BKA (Suç Soruşturma Bürosu) her bölgeden diğer ülkelere gönderilmek üzere çıkarılan veya diğer ülkelerden bölge teşkilatlarına gönderilen arama bültenlerinin dağıtımından sorumludur.

Almanya Polis Teşkilatı Eğitim Sistemi:

Almanya'da her bölge kendi polis okullarına sahiptir. Yalnız emniyet amirleri için tek bir okul bulunmaktadır.

- 1- Polis mesleğine giriş: Polis mesleğine giriş işlemleri tamamen polis okulları müdürlüğünce yürütülür. Polis okulları içerisinde

görevlendirilmiş personel bu iş için tam yetkilidir. Meslek giriş işlemleri ile diğer polis makamlarının hiçbir ilgisi yoktur.

Polis mesleğine girmek için :

- a) Almanya Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- b) 16-34 yaşları arasında olmak.
- c) En az ilkokul veya dengi bir okulu bitirmiş olmak.
- d) Sabıkası bulunmamak (Yüz kızartıcı suç işlememiş olmak-kabahat nevinden suçlar istisna olmak üzere) şartlarına sahip olmak gerekir.

İlkokulu bitirmiş olmak yeterlidir. Yalnız Almanya'da ilkokullar 5 sene değildir. Çocuklar 5 yaşında okula giderler ve ilkokul 8-9 sene devam eder.

Polis mesleğine giriş için askerlik görevini yapmak şart değildir. Polis memurları askerlik görevinden muaftır. Askerlik görevini yapmış olanlar ayrı bir eğitime tabi tutulurlar ve bazı kolaylıklara sahiptirler.

Giriş için müracaat edenler örneğin, Hamburg Bölgesi dışında oturanların masrafları devletten ödenmek üzere iki gün okula çağırılırlar. Bu zaman içerisinde bedeni kabiliyetlerinin polislik mesleğine uygun olup olmadığı araştırılır. Daha sonra imtihan zamanları tekrar çağırılırlar.

Giriş şartlarına uygun olanlar sıkı bir şekilde çift imtihana tabi tutulurlar. Bunlar yazılı ve sözlü imtihanlardır. Bu imtihanlarda adayların kişisel değerleri ile okul ve genel bilgileri araştırılır. İmtihanlar okul öğretmenleri tarafından yürütülür. İmtihan komisyonları her türlü yetkiye sahiptir. Son karar bu komisyonlara aittir.

Eğitim

İlk tahsil :

Mesleği giriş şartlarına uygun olan adaylardan giriş imtihanlarını kazananlar polis stajeri olarak mesleğe alınırlar ve polis okulunda eğitim görürler. Üniformalı polis adayları için eğitim çeşitlidir. Bunlardan 16-24 yaşlarında olanlardan askerlik görevini yapmamış olanlar şu şekilde eğitilirler :

Bu adaylar için eğitim üç buçuk yıl devam eder. Bu müddet Temel basamak Orta basamak ve Yüksek basamak olarak üç kısma ayrılmıştır. Her üç basamakta birbirlerini tamamlayıcı bir ders programı tatbik edilir.

Temel Basamak : Bir yıl devam eder. Daha çok genel bilgiler ile mesleki bilgiler verilir. Bu basamak sonunda yapılan imtihanları kazanan adaylar polis memuru olur ve polis stajeriği ortadan kalkarlar. Kazanamayan adayların bir devre daha devam hakkı vardır.

Orta Basamak : 1,5 yıl sürer. Daha çok teorik mesleki bilgiler verilir. Basamak sonunda imtihan yoktur. Adaylar doğrudan doğruya yüksek basamağa geçerler.

Yüksek Basamak: 1 yıl devam eder. Daha çok pratik mesleki bilgiler ile temel hukuki bilgiler verilir. Bu basamağa geçen adaylar belirli programlar içerisinde önce karakollarda staj yaparlar. Staj sonu tekrar 6 ay için okula alınırlar ve bitiriş imtihanına hazırlanırlar.

Bitiriş imtihanları iki türüdür. Birisi okul bitirme imtihanı olup, başarmak şarttır. Başaramayanlar haklarını kaybederler. Diğer imtihan ise olgunluk imtihanıdır. Başarmak şart değildir. Yalnız bu imtihanları başaranlar ileride orta tahsile devam ve amir olabilme olanağına sahip olabilirler. Başaramayanlar hiçbir şekilde amir olamazlar.

Okulu başarıyla bitiren adaylar iki sene için toplum polisi kadrolarına atanırlar ve orada eğitimlerine devam ederler. Toplum polisi kadrolarından

doğrudan doğruya karakollara atanırlar.

Askerlik Yapmış Olanlar:

En az dört sene askerlik görevi yapmış adaylardan 25-34 yaşları arasında olanlar giriş şartlarına uygun ve giriş imtihanını kazanmış olurlarsa polis stajeri olarak mesleğe alınırlar. Bunlar için eğitim müddeti 1,5 yıldır. Önce 1 yıl polis okulunda mesleki eğitim görürler ve eğitim sonunda polis stajyerlikleri ortadan kalkarak polis memuru olurlar. Okul sonunda 6 ay karakolda staj görürler ve tekrar okula gelerek bitiriş imtihanlarına girerler. Bitiriş imtihanını başarıyla veren polis memurlara olarak 6 ay için toplum polisine atanırlar.

Orta Tahsil (Üniformalı Polis Ve Deniz Polisi) :

Orta tahsil üst memur yani komiser sınıfı amirlerini yetiştirmek için yaptırılan tahsildir. Orta tahsile yalnız polis memurları müracaat edebilirler. Komiser sınıfı amir olabilme hakkı yalnız polis memurlarına tanınmıştır.

Orta tahsil için yaş haddi yoktur. Her memur müracaat edebilir. Yalnız yaşlı memurlar 3 senelik bu eğitime rağbet etmemektedirler. Müracaat için en önemli şart, polis mesleğine girmeden önce bitirilen ilkokul veya müadili okulunu 7 yıl önce bitirmiş olmaktır. Bu müddeti doldurmuş polis memurlarından polis okullarındaki olgunluk imtihanlarını vermiş olanlar orta tahsil için gerekli diğer şartlara da sahip iseler giriş imtihanına tabii tutulurlar.

İmtihani kazanan adaylar okul öncesi özel programlar gereğince karakollarda 1 sene müddet ile staj yaparlar. Stajdan maksat, memuru amirlik psikolojisine sokmak ve bir amir için gerekli bilgilerin alınması zorunluluğunu göstermek içindir. Stajdan sonra adaylar 3 yıl polis okulunda eğitim görürler.

Üç yıllık orta tahsil eğitiminin ilk 2.5 yılı bir amir için gerekli bilgileri ihtiva eden bir programın tatbikine ayrılmıştır. Bundan sonra 6 ay karakollarda pratik çalışma yaparlar. Tekrar okula gelerek orta tahsil bitirme imtihanlarına

hazırlanırlar. İmtihanları başarı ile bitirenler komiser muavini olarak karakollara tayin edilirler.

Bunların daha ileri rütbelere yani komiser ve başkomiserliğe terfileri kadro durumuna göredir. Boş kadro bulunduğu takdirde sırayla terfi ederler. Genel olarak üç sene içerisinde başkomiserliğe terfi edilir. Daha üst rütbelere terfi için orta tahsil yeterli değildir.

Kriminal polis memurları da amir olabilmek için üniformalı polis şartları altında orta tahsile alınırlar ve onlar için de aynı eğitim programı tatbik edilir. Yalnız aradaki fark ders programlarıdır. Kriminal polis adayları için daha çok kriminal bilgilerin ağırlık kazandığı bir ders programı tatbik edilir.

Orta tahsile başvuracak memurlarda aday kabulü için bugün Almanya polis teşkilatında disiplin temel olmaktadır. Orta tahsile geçebilmek için bütün memurlar herhangi bir disiplin cezası almamaya son derece gayret gösterirler.

HOLLANDA POLİS TEŞKİLATININ EĞİTİM SİSTEMİ

Hollanda'nın nüfusu takriben 20.000.000.dolaylarındadır. Ülke Sivil Yönetim açısından 12 ile ayrılmıştır. Toplam belediye sayısı 1000 civarındadır.

İl yönetim biriminin başında vali bulunur. Vali merkezi idarenin ildeki temsilcisidir. Vali aynı zamanda İl Encümen Heyetinin de başkanıdır.

Merkezi hükümetin Belediyedeki tek temsilcisi hükümetçe atanan Belediye Başkanıdır. Resmi görevi dolayısıyla Belediye Başkanı Belediye Encümeninin Başkanıdır.

1957 tarihli Polis Kanunu Hollanda'da polisin belirli sayıda merkezi ve yerel polis kuvvetlerinden oluştuğunu belirlemektedir.

Suçların araştırılması yani adli görev ve yetkiler savcılarının sorumluluğu altında kendi görev bölgelerinde yerine getirilir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa (CMUK) göre adli olayların takibi savcıya aittir. Bununla birlikte savcılar suçların araştırılması işiyle görevli adli polise emir vermeye yetkilidirler.

Suçların takibinde genel politika Adalet Bakanlığı'nca belirlenir ve yerine getirilir. Bu maksatla Bakan Temyiz Mahkemelerinde görevli başsavcıya o da sıralı olarak bölge savcılarına talimat verebilir. Sıranın en altındaki savcı da yukarıda ifade edildiği üzere polise emir verebilir.

Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilatı:

Adalet Bakanlığı'na bağlı polis birimi polis teşkilatlanması ve idaresi, trafik işleri ve hukuki olaylar konusunda faaliyette bulunmak üzere teşkilatlanmıştır.

Adli Birimler Laboratuvarı, Adli Tıp Laboratuvarı ve Adli İstihbarat Servisi bu birimin bünyesinde yer alır.

Merkezi Polis Kuvveti :

Merkezi polis kuvvetinin teşkilatlanması sevk ve idaresi Adalet Bakanlığı'nın sorumluluğu altındadır. Bu görevler onun adına Polis Genel Müdürlüğüne yerine getirilir. Polis Genel Müdürü Polis kuvvetlerinin ikinci derecede sorumludur.

Belediye Polisi:

Belediye polisi her biri diğerinden farklı, bağımsız bir çok yerel birimden oluşur. Her birinin genel yönetim, teşkilatlanma ve kontrolünden Belediye Başkanı sorumludur.

Sınır Kontrolü :

Hollanda'da sivil polis birimlerinin yanı sıra askeri birimler arasında ve Savunma Bakanlığı' nın denetimi altında bulunan yerlerde polisiye görevleri yürütmekle ,sorumu olan Savunma Bakanlığı'na bağlı Askeri Polis Birimi (Kanınlijke Marechaussee) vardır. Bu birim büyük sınır kapılarında polisiye görevlerin yürütülmesi yanında sınır kontrolüyle görevlidir.

Eğitim Sistemi :

Hollanda'da polis okullarında, polis okulunun eğitim aşamaları 3 dönemden oluşmakta ve yaklaşık iki yıl sürmektedir.

Dönem (11 ay)

Temel ve uygulamalı eğitim verilmekte, genel olarak devletin idari teşkilatlanması ve polisin idari mekanizmadaki yerinin işlendiği derslerin yanında aktüel ve video destekli mesleki pratik eğitimde verilmektedir. Bu süre içerisinde;

A :Genel Teşkilat Kursu

B:Mali Temel Kursu

A:Genel Teşkilat Kursu :

Pratik uygulama derslerinde ise uyuşturucular, ateşli silahlar, doğal olmayan ölümler, varlık ve şiddet cürümü, kundakçılık, gibi suçların sebep sonuç ilişkileri araştırılmaktadır. Bu kurs mesai dışında 6 saat ekle 20 gün süreli olarak verilmektedir

B:Mali Temel Kursu :

Temel Teknik Tahkikat Kursu: Öğrencilerin olay yerinde teknik tahkikat araştırmaları için yeterii bilgiye, görüş ve atıklığe sahip olacak şekilde eğitildiği kursta; teknik tahkikat araştırma metodları ve sistemleri, iz görüntü bilimleri, izleri yorumlama, koruma tespit ve transfer etme bilimi, resimcilik, tutanak düzenleme uygulama, doğal bilimi, konstriküsüyon yapmak. Konuları 40 güne ek olarak mesai saatleri dışında 52 saat süre ile verilmektedir

Dönem (5 ay) :

Bu dönemde öğrenciler mezuniyetlerinde sonra görev alacakları emniyet müdürlüklerinde staj yapmakta, öğrendiklerini uygulama imkanı bulmaktadır. Okul idaresi, söz konusu emniyet müdürlükleriyle yakın temas kurmakta, öğrenciler sınıf öğretmenlerince bizzat teftiş edilmektedir.

Dönem (3ay) :

Eğitimin son aşamasını oluşturan bu dönemde daha önceki dönemlerde kazanılan bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi yapılmakta ve öğrencilerin eksiği olup olmadığı araştırılmaktadır. Bu dönemde daha karmaşık uygulamalı eğitimlere yer verilmektedir. Her öğrenci hakkında sınıf öğretmenlerince detaylı bilgi raporları hazırlanmakta ve bu raporlar eğitimin her aşamasında dikkate alınmaktadır. Herhangi bir gizli bulunmayan bu bilgiler eğitimin son aşamasında daha da önem kazanmakta, özellikle öğrencilerin eksikliklerinin tamamlanmasında öğrenci hakkında son kararın verilmesinde rol oynamaktadır.

Söz konusu bilgilerin gizli olmama nedeni olarak ise öğrencilerin bu bilgilerden haberdar olmaması durumunda kendi eksikliklerini düzeltmesinin ve o yönde gelişme göstermesinin mümkün olmayacağı görüşünde olduğu ifade edilmiştir. Raporlarda öğrencinin başarı durumu, özgeçmişi, sosyal ilişkileri faaliyetleri, psikolojik ve ahlaki durumları da dahil olmak üzere çok çeşitli bilgi ve değerlendirmelere yer verilmektedir.

Okulda öğretilen çeşitli bilgiler, kanun ve uygulamaya yönelik diğer davranış biçimleri belli bir eğitim dönemi sonunda gerçek aktörler ile oynanan oyunlar ile pekişmektedir. İdare ve öğretmenlerin hazırladığı senaryolara uygun olarak gerçek aktörlerin oynadığı ve böylece hayat olaylarının yansıtıldığı oyunlardaki durumlarda (hamile karısını döven koca, bıçakla tehdit) öğrencilerin bizzat oynamak suretiyle yaklaşımları video ile tespit edilmekte ve daha sonra

sınıf toplu olarak olay üzerinde tartışmaktadır. Hareket ve yaklaşımlar değerlendirilerek yanlış olanlar bulunmaya ve giderilmeye çalışılmaktadır.

Personel Atış Eğitimi :

Atış eğitimine büyük önem verilmekte atışa gelen personel poligondaki görevli tarafından denetlemek suretiyle atışlarını yapmakta, atışlarla ilgili kayıtlar, personelin dosyasında muhafaza edilmekte, ilgili yere gönderilmektedir. Atışlarda başarılı olamayan personel takip edilmekte, yakalama gibi sivil hizmetlerde çalışacak personelin atışlarına büyük önem verilmektedir.

Yılda 8 kez 55'er atış olmak üzere toplam 440 atış yapmak mecburi olup,5 kategoride sınıflandırılan atışlarda (A-B-C-D-E) en küçük kategoride atış yapan personel iki yıl üst üste düşük atış yaptığı takdirde emniyet hizmetlerinde alınarak silahsız birimlerde görevlendirilmektedir. Poligonlardaki atışları karatmak suretle karanlık bir ortam yaratılarak personelin karanlıkta atış yapabilme kabiliyeti geliştirilmekte özellikle kendilerine ateş eden kişileri karşı kendilerini korumak için ateş edebilme kabiliyetleri de geliştirilmektedir.

Ayrıca okulda gerçek aktör ve aktrislerin de kullanıldığı video kayıt destekli uygulamalı eğitimi sistemi uygulanmaktadır.

Hollanda'da bulunan yabancılarda belli şartlara sahipse polis okullarına öğrenci olarak alınmakta ve aynı eğitime tabi tutulmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın evren ve örnekleme ile verilerin çözümü ve yorumlanmasına yer verilmiştir.

Evren ve Örneklem

Betimsel nitelikte olan bu araştırmanın evren ve örnekleme ile ilgili verilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Deneklerin Evren ve Örneklemi

Makam ve Görev Yeri	Evren		Örneklem	
	F	%	F	%
Daire Başkanı	2	5	1	1
İl Emniyet Müdürü	8	1	1	2
Polis Okulu Müdürü	2	6	2	2
Polis Okulu Müdür Yardımcısı	6	1	1	1
Öğretmen Emniyet Müdürü	2	4	1	2
Şube Müdürü	9	1	5	5
TOPLAM	4	1	9	1

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmanın evrenini, polis teşkilatında görevli toplam 25 Daire Başkanı, 81 ilin Emniyet Müdürü, 27 Polis Okulu Müdürü, 60 Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Polis Okullarında görevli 200 Emniyet Müdürü ve 91 Şube Müdürü oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise; anket formuna cevap veren 14 Daire Başkanı, 19 İl Emniyet Müdürü, 22 Polis Okulu Müdürü, 15 Polis Okulu Müdür Yardımcısı, 19 Öğretmen Emniyet Müdürü, ve 5 tane Şube Müdüründen oluşturmaktadır. Daire Başkanları örneklemin %15'ini, İl Emniyet Müdürleri ve Öğretmen Emniyet Müdürleri %20'sini, Polis Okulu Müdürleri %24'ünü, Polis Okulu Müdür Yardımcıları %16'sını ve Şube Müdürleri ise %5'ini oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturmak üzere konu ile ilgili yapılan araştırmalar ve ulaşılabilen kaynaklar taranmış, polis okulları yönetmeliği incelenerek elde edilen bilgilerin ışığında bir anket taslağı hazırlanmıştır. Bu anket formu Balıkesir Polis Okulunda görevli yöneticilerin ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin görüşleri alındıktan sonra yeniden geliştirilmiştir. Daha sonra tez danışmanının eleştirisi ve önerileri ışığında son defa gözden geçirilerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Geliştirilen anket formu 6 bölümden ve toplam 54 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde, “polis adaylarının polis okullarına nasıl seçilmesi gerektiğini” belirlemeye yönelik yedi sorudan oluşan bir ölçek hazırlanmış ve “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum” boyutlarında katılımcıların görüşleri alınmıştır. İkinci bölümde; “polis okullarında okutulan derslerin önem dereceleri” belirlenmek için, toplam 21 dersten oluşan bir ölçek hazırlanmış, “Çok Önemli”, “Önemli”, “Kısmen Önemli”, “Önemsiz”, “Kesinlikle Önemsiz” seçenekleri çerçevesinde katılımcıların görüşleri alınmıştır. Üçüncü bölümde; “polis okullarında okutulan derslere ek olarak önerilecek dersleri” saptamak için açık uçlu soru sorulmuştur. Dördüncü bölümde; “polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerine” yönelik görüşleri saptamak için yirmiüç sorudan oluşan bir ölçek hazırlanmış olup ve “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” boyutunda katılımcıların görüşleri alınmıştır. Beşinci bölümde; “ankete katılan katılımcıların polis okullarında eğitici personel olarak görev almak isteyip istemedikleri” konusundaki görüşleri saptanmıştır. Altıncı bölümde ise; “polis okulları ile ilgili katılımcıların önerilerini” belirlemek amacıyla açık uçlu soru sorulmuştur. Ayrıca anketin başına katılımcılara ait kişisel bilgiler bölümü eklenmiştir.

Araştırmanın örnekleme giren personelden 25 daire başkanı, 81 il emniyet müdürü, 27 polis okulu müdürü, 40 polis okulu müdür yardımcısı, 100

öğretmen emniyet müdürü ve 27 şube müdürüne olmak üzere toplam üç yüz anket formu üzerinde dönüş adresi yazılı pullu zarf ve rica yazısı postalanmıştır. Geriye kalan 184 deneye ise buldukları yerlerde görev yapan komiserler aracılığı ile ulaşılmaya çalışılmıştır. 20 Ocak 2001 tarihine kadar cevaplandırılarak gelen anketler değerlendirmeye alınmıştır.

Ayrıca, anket formları uygulamanın bittiği tarihten sonra bilgi toplama kağıdına geçirilmeden önce teker teker kontrol edilmiş, tam olarak doldurulan toplam 94 anket formunun maddelerinin dökümü bilgisayar ortamında yapılmıştır. Hazırlanan anketin yorumunda tablolardan faydalanılmıştır. Her bir soru için hazırlanan tablolar ayrı ayrı yorumlanmıştır.

Araştırmaya katılanlara uygulanan anket formundaki sorular;

Kesinlikle Önemsiz-Kesinlikle Katılmıyorum (1)

Önemsiz-Katılmıyorum (2)

Kısmen Önemli-Kısmen Katılıyorum (3)

Önemli-Katılıyorum(4)

Çok Önemli-Kesinlikle Katılıyorum (5),

sayısal değerler çerçevesinde puanlanmış, elde edilen verilerin aritmetik ortalama (\bar{x}) değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler sıralanarak tablolar haline getirilmiştir. Elde edilen bulgular ;

1.00-1.80 arası → Kesinlikle Önemsiz-Kesinlikle Katılmıyorum,

1.81-2.60 arası → Önemsiz-Katılmıyorum,

2.61-3.40 arası → Kısmen Önemli-Kısmen Katılıyorum,

3.41-4.20 arası → Önemli-Katılıyorum,

4.21-5.00 arası → Çok Önemli-Kesinlikle Katılıyorum,

ölçütüne göre yorumlanmıştır.

Ayrıca araştırmaya katılanların (Daire Başkanı, İl Emniyet Müdürü, Polis Okulu Müdürü, Müdür Yardımcısı, Öğretmen Emniyet Müdürü, Şube Müdürü) görüş ve önerilerini saptamak amacıyla açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Bu sorulardan elde edilen bulgular da tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Polis adaylarının, Polis okullarına nasıl seçilmesi gerektiği, Polis okullarının programlarında yer alan derslerin önem derecesi, Polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerine yönelik daire başkanları, il emniyet müdürleri, polis okulu müdürleri-müdür yardımcılığı, öğretmen emniyet müdürleri ile şube müdürlerinin görüş ve önerilerine yer verilmiştir.

Bulgular, araştırmaya katılan toplam 94 emniyet mensubunun görüşlerini yansıtmaktadır. Aslında araştırmanın evrenine giren toplam 484 emniyet teşkilatının üst düzeydeki mensuplarına gönderilmiş, büyük çoğunluğu (%80.6) araştırmaya ilgi duymamıştır.

Polis Adaylarının Polis Okullarına Seçilmesi

Polis adaylarının Polis okullarına nasıl seçilmesi gerektiğine ilişkin görüşler, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Polis Adaylarının Polis Okullarına Seçilmesi

ÖNEM SIRASI	Polis adayları Polis okuluna nasıl seçilmelidir?	MAKAM VE GÖREV YERİ				
		DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ
1	Polis okullarında göreceği konular ile ilgili (polislik mesleğinin teorik konularına yönelik) çoktan seçmeli sorularla	1	1	1	1	2
2	Lise ve dengi okullarda okutulan derslere yönelik çoktan seçmeli sorularla	2	2	3	2	1
3	Üniversite Seçme ve Yerleştirme sınav sonuçlarıyla	4	4	2	3	3
4	Genel kültüre yönelik çoktan seçmeli sorularla	3	3	4	4	4
5	Duygu ve kişilik özelliklerini ölçen psikolojik testlerle	5	5	5	6	6
6	Fiziksel becerileri ölçmeye yönelik beden eğitimi ve spor faaliyetleriyle	6	6	6	5	5

- Polis adaylarının polis okullarına nasıl seçilmesi gerektiğine ilişkin görüşler incelendiğinde **polis adaylarının polis okullarında göreceği konular ile ilgili (polislik mesleğinin teorik konularına yönelik) çoktan seçmeli sorularla** seçilmesi görüşü ilk sırada önerilmektedir. Araştırmaya katılan deneklerin makam ve görev yerlerine göre öneriler incelendiğinde; öğretmen emniyet müdürleri bu öneriyi ikinci önem derecesinde, diğer tüm denekler ise birinci derecede yer vermektedirler.

Polislik zor ve meşakkatli bir meslektir. Bu mesleğe başlayacak adayların mesleği yakından tanıyabilmeleri için mesleğe hazırlık sürecinden geçirilmeleri gerekebilir. Bu amaçla ilk adım olarak, adaylara mesleği ve teşkilatı tanıtıcı (emniyet teşkilatındaki şubeler, çalışma saatleri, rütbeler vb.) bilgileri içeren kitapçıklar verilebilir. Ayrıca emniyet teşkilatının kendi yayınevi ya da anlaşmalı yayınevleri ile işbirliğine gidilerek, polis okullarında okutulan tüm derslerin özetleri ve bu derslerle ilgili soruların yer aldığı kitapçıklar yayınlanabilir. Örneğin; banka müfettişleri ve ilköğretim müfettişleri için hazırlanan soru kitapçıklarına benzer türde kitapçıklar hazırlanabilir. Bu sayede polis adaylarının, hem emniyet teşkilatı, hem de polis okulu için bir ön hazırlık yapmasına imkan sağlanacaktır.

- **Polis adaylarının Polis okullarına “Lise ve dengi okullarda okutulan derslere yönelik çoktan seçmeli sorularla”** seçilmesi önerisi ikinci öncelik sırasını almaktadır. Bu öneriyi öğretmen emniyet müdürleri birinci, polis okulu müdürleri üçüncü öncelik sırasında yer verirken, diğer deneklerin tümü ikinci öncelik sırasında yer vermişlerdir.

Polis adaylarının, lise ve dengi okullarda okutulan derslere yönelik çoktan seçmeli sorularla seçilmesi, polis adaylarında genel kültüre de ihtiyaç duyulduğunun bir göstergesi olabilir. Türkiye’de polis adaylarının seçiminde uygulanan yazılı sınav şekli genel olarak liselerde okutulan derslere yönelik olup adaylara;

- Genel Yetenek ve Zeka(35), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi(10), Temel Yurttaşlık Bilgisi (15), Türkiye Coğrafyası (5), Türk Kültürü ve Medeniyeti (5), Türkçe (10), Matematik (20) olmak üzere toplam 100 soru sorulmaktadır.
(Polis Okulları Yönetmeliği)

Uygulanan test adayların lise ve dengi okullarda okudukları derslerdeki bilgileri ne ölçüde kazandığını saptamaya yönelik olup, adayların bu testten en az 60 puan almaları gerekmektedir.

Uygulanan test sorularının seviyesi ve sayısının yetersizliği konusu zaman zaman emniyet teşkilatında tartışmalara neden olmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı bu görüşler çerçevesinde çalışmalarını yürütmektedir.

- **Polis adaylarının polis okullarına seçilirken ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi)'nin yaptığı ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) sonuçlarıyla** seçilmesi fikri üçüncü önem sırasını almaktadır. Bu düşünceye; daire başkanları ve il emniyet müdürleri dördüncü önem sırasında katılırlarken, polis okulu müdürleri ikinci önem sırasında katılmakta, diğer deneklerin tümü üçüncü önem derecesinde yer vermektedirler.

Üniversiteye öğrenci yerleştirmede çok önemli bir yeri olan ÖSS sınavı, polis adayları için de bir baraj olabilir. Araştırmaya katılanların görüşlerinden de anlaşılacağı üzere polis okullarına öğrenci alımında tek başına ÖSS yeterli olmasa bile, bir baraj niteliğinde düşünülebilir. Polis Yüksek Okulları tasarısında da ÖSS'den belli bir puan alamayanlar polis okulu sınavına girme hakkına sahip olamayacaktır. Bu sonuçlar, ÖSYM'nin yaptığı sınavların geçerlilik ve güvenilirliğinin yüksek olması nedeniyle Türkiye'de her alanda olduğu gibi Emniyet Teşkilatının da ÖSYM'ye güveninin bir belirtisi olarak düşünülebilir.

- **Polis adaylarının polis okullarına alımlarında “Genel kültüre yönelik çoktan seçmeli sorularla”** seçilmesi, genel sıralamada dördüncü öncelik sırasında yer almaktadır. Katılımcılardan daire başkanları ve il emniyet müdürleri üçüncü önem sırasında yer verirken, diğer deneklerin tümü dördüncü öncelik derecesinde yer vermektedirler. Araştırmaya katılanların cevaplarından da anlaşılacağı gibi, polisin toplum içerisindeki yanlış tutum ve davranışlarının temel nedenlerinden biri de kültürel yönden eksik olmasıdır. Polis adaylarının seçiminde genel kültüre önem verilebilir. Bu nedenle lise ve dengi okullarda okutulan genel kültüre yönelik konular polis adaylarını seçerken dikkate alınabilir.
- **Polis okullarına polis adayları “duygu ve kişilik özelliklerini ölçen testlerle”** seçilmelidir önerisi beşinci öncelik sırasını almaktadır. Araştırmaya katılan deneklerin makam ve görev yerlerine göre öneriler incelendiğinde; Polis Okulu Müdür Yardımcıları ve Öğretmen Emniyet Müdürleri altıncı önem derecesinde yer verirken, diğer tüm denekler beşinci önem derecesinde yer vermişlerdir.

Psikolojik testler, genel olarak kişiyi standart koşullar altında gözlemeye yarayan ölçme araçlarıdır. Adayların kişiliğini belirlemek amacı ile uygulanırlar. Bu testlerin genel amacı bireyler arasındaki farkları yada aynı kişinin farklı zaman ve durumdaki tepkilerini ölçmektir. Psikolojik testler, Özgüven'e göre: “Bireylerin herhangi bir niteliğini ölçme amacıyla, nitelikler evrenini temsil edecek şekilde seçilmiş uyarıcılar takımıdır”³⁴ biçiminde açıklanmaktadır. Bazı Avrupa ülkelerindeki polis teşkilatlarında, polis adayları seçilirken özellikle üzerinde durulan bu sınav şekli, Türk Emniyet Teşkilatı için de değerlendirilebilir. Polis için şart olan çoğu kabiliyetler diğer mesleklerde istenmeyebilir. Polis, gece-gündüz, tatil-bayram demeden sürekli hizmet etmek zorundadır. Ayrıca tüm yaşamı boyunca devamlı olarak silahlarla görev yapan meslek mensupları polis okullarına seçiminde duygusal ve psikolojik testten geçirilmesi gerekir. Örneğin Amerika’da polis adaylarının kişilik özelliklerine yönelik yapılan bir araştırmada polis adaylarının %25’inin önemli suç

³⁴ İ. Ethem Özgüven, (1994), **Psikolojik Testler** (Ankara: Yeni Doğu Matbaası), s.47.

kayıtlarının olduğu, %30'unun trafik kurallarına uymadıklarından ceza aldığı, %30'unun ciddi şahsiyet problemleri olduğu, %20'sinin muhakeme ve zeka özürülü olduğu ; %56'sının geçmişi araştırıldığında negatif bilgilerin mevcut olduğu gözlenmiştir. Türkiye'deki polis adayları ise emniyet müdürlükleri aracılığıyla, sadece kişisel bilgilerine yönelik inceleme yapılmakta, ayrıntılı bir psikolojik testten geçirilmemektedirler. Hemen hergün gazetelerde çıkan polis intiharları ya da polislerin cinnet geçirdiklerinden çevrelerine de zarar verdiklerini görmek mümkündür. Bazı Avrupa ülkelerinde gerek polis okullarına alımlarda gerekse mesleğin devamında tüm polisler en asttan en üste kadar sürekli bir psikolog tarafından izlenmektedirler. Türkiye'de ise, bu yönde yeni bir takım çalışmalar yapılmakta, bu amaçla birkaç yıldan beri tüm polis okullarında en az birer psikolog görevlendirilmektedir. İl Emniyet Müdürlükleri de hizmetiçi eğitimlerde sınırlı olsa bile psikologlardan faydalanma yoluna gitmeye başlamışlardır.

- **Polis adaylarının polis okullarına “Fiziksel becerileri ölçmeye yönelik beden eğitimi ve spor faaliyetlerine yönelik sınavla seçilmesi”** son sırada yer almıştır. Polis okulu müdür yardımcıları ve öğretmen emniyet müdürleri beşinci öncelik derecesinde yer verirlerken, diğer deneklerin tümü son sırada bu öneriye yer vermişlerdir.

Bir polis görevin gerektirdiği oranda fiziksel becerilere sahip olmalıdır. Çevik Kuvvet Polisi, göstericileri ayırmak ve tutuklamak için güçlü bir fiziki yapıya sahip olması gerekirken, asayiş ve karakol polisi de bir hırsızın peşinde çok hızlı koşabilmelidir. Bazen medyada bazen de günlük yaşamda görülen şişman, göbekli, ya da cılız, bakımsız polis tipleri üniformanın saygınlığına zarar verebilmektedir. Bunu önlemek için de polis adaylarının, polis okuluna seçiminde iyi bir fiziksel ve bedensel sınavlardan geçirilmesi gerekir. Polis aklını kullandığı kadar fiziğini de kullanabilmelidir. Şu an polis okullarında polis adaylarının alımlarında uygulanan beden eğitimi sınavları şu kriterlere göre yapılmaktadır. Adaylar beden eğitimi sınavında erkek ve bayan ayrımı yapılmadan aynı hareketleri yapmakta sadece sürelerde farklılıklar olmaktadır.

Adaylar sırasıyla: diz yüksekliğindeki bir kasadan ayaklarını açmadan ve durmadan 5 kez sıçrama, öne ve geriye düz-ters takla atma, 5'er kez şınav ve mekik çekme, 25 metreyi olabildiğinde hızlı koşma gibi beden eğitimi sınavından geçmektedirler.

Adaylar bu sınavdan 100 tam puan üzerinden en az 70 puan aldıkları takdirde başarılı olmaktadır.

İngiltere de ise polis adaylarının bedeni kabiliyetlerinin değerlendirilmesinde aşağıdaki kriterler dikkate alınmaktadır:

- Vücut yağ oranının ölçülmesi; özel bir aletle adayın vücudunda ne kadar yağ olduğu tespit edilir.
- Bilek gücü; adayın bilek gücü bir alet ile ölçülür.
- Esneklik; adayın bedeni esnekliği tespit edilir.
- Şınav; adaya 1 dakikada çekebileceği kadar şınav çektirilir.
- Mekik; adaya 1 dakikada çekebileceği kadar mekik çektirilir.
- Sıçrama; adayın ayakta durduğu yerden mümkün olduğunca uzağa sıçraması istenir.
- Koşu; kronometre tutularak adaya kısa mesafeli bir koşu yaptırılır (West Midland Constabulary, Personnel Branch).

Görüldüğü üzere polis adayının hemen hemen bütün bedeni fonksiyonlarının ölçümü için normlar geliştirilmiştir. Her normun kendine göre bir puan değeri vardır. Türkiye'de polis okulu sınavlarında da buna benzer kriterlerden yararlanılabilmektedir.

Polisliğe alımlarda adayların duygusal ve fiziksel özellikleri Avrupa ülkelerinde polis seçiminde ön planda yer verilmesine rağmen, araştırmaya katılanlar Türkiye'deki polis adaylarının seçiminde bu tür özellikleri en son sırada yer vermişlerdir. Türkiye'de devlet memuru alımlarında daha çok genel kültür, üniversite sınav sonuçları ve lise ve dengi okullardaki bilgilere yönelik

sınav sistemi ön planda olduğu için, araştırmaya katılanlar polis adaylarının seçiminde bu tür sınavların daha önemli olduğunu belirtmiş olabilirler. Ancak polis adaylarının seçiminde duygusal, devinişsel ve fiziksel özellikler, bilişsel özellikler kadar önem taşımaktadır.

Polis Okulu Programlarında Yer Alan Derslerin Önem Derecesi

Polis okulu programlarda yer alan mevcut derslerin önem derecelerine ilişkin katılımcıların görüşleri Tablo 3'de sunulmaktadır.

Tablo 3. Polis Okulu Programlarında Yer Alan Derslerin Önem Derecesi

ÖNEM SIRASI	Polis Okullarında Okutulan Derslerin Önem Derecesi	ARİTMETİK ORTALAMA \bar{x}	MAKAM VE GÖREV YERLERİ					
			DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ
1	Silah Bilgisi ve Atış	4,81	1	1	1	1	1	1
2	Daktilo – Bilgisayar	4,78	2	3	2	2	3	2
3	Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku	4,54	3	2	4	3	2	4
4	Toplumsal Olaylara Müdahale Esasları	4,32	4	4	5	4	4	3
5	Beden Eğitimi ve Yakın Savunma	4,14	6	5	3	6	6	5
6	Olay Yeri İncelemesi	4,10	5	6	7	5	5	6
7	Halkla İlişkiler	3,94	8	7	6	7	7	7
8	Polis Meslek Mevzuatı	3,82	7	9	8	8	8	10
9	Disiplin Mevzuatı	3,63	9	8	9	11	10	9
10	Ceza Hukuku	3,35	10	10	12	10	9	8

Tablo 3-devam

ÖNEM SIRASI	Polis Okullarında Okutulan Derslerin Önem Derecesi	ARİTMETİK ORTALAMA xi	MAKAM VE GÖREV YERLERİ					
			DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ
11	Kaçakçılıkla Mücadele	3,30	11	12	11	10	12	11
12	Poliste Haberleşme (Muhabere)	2,87	12	13	10	12	11	12
13	Önleyici Hizmetler	2,70	13	14	13	12	14	13
14	Mesleki Yazışma Teknikleri	2,68	14	15	14	16	13	14
15	Devlet Güvenliği ve İstihbarat	2,64	15	11	17	14	15	15
16	Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	2,57	16	16	16	15	16	16
17	Temel Trafik Bilgisi	2,44	17	17	15	19	17	17
18	İnsan Hakları	2,20	18	18	18	18	18	18
19	Anayasa	2,16	20	19	19	20	19	19
20	Atatürk İlkeleri İnkılap Tarihi	1,94	19	20	20	18	20	20
21	Yanaşık Düzen	1,75	21	21	21	21	21	21

Polis okulu programlarında yer alan mevcut derslerin önem derecesine ilişkin veriler Tablo 2'de incelendiğinde ilk sırayı "**Silah Bilgisi ve Atış**" dersinin aldığı görülmektedir. Bu araştırmaya katılan tüm denekler birinci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Bu dersin tüm dersler içerisinde birinci öncelik derecesinde yer alması ile, polislerin can güvenliği açısından dersin önemi vurgulanmış olabilir. Türkiye'de anarşi ve terör nedeniyle emniyet müdürleri dahil polislerin şehit edildiği bir gerçektir. Silah Bilgisi ve Atış dersinde polislerin daha iyi yetiştirilmesi önerisi bu dersin yeterli derecede programlarda yer verilmediğinin göstergesi olabilir.

Haftada 3 saat birleştirilmiş ders olarak işlenen silah bilgisi ve atış dersi polis adaylarına meslekte kullanabilecekleri ya da karşılaşılabilecekleri silahları tanıtmak (sökmek, takmak, temizlemek vb.) için özel olarak hazırlanan silah laboratuvarında teorinin yanında özellikle uygulamalı olarak adaylara pratik yaptırılarak bir ders yılı içinde her bir öğrenciye gördükleri silah çeşitleri ile toplam 100 mermi atılarak işlenen bir derstir. Polis okullarında Silah Bilgisi ve Atış dersi gibi uygulamalı derslere daha fazla ağırlık verilmesi araştırmaya katılanların önerileri arasında öncelikle yer almaktadır.

- **“ Daktilo – Bilgisayar ”** dersi ikinci öncelik derecesinde yer almaktadır. Bu derse, il emniyet müdürleri ve öğretmen emniyet müdürleri üçüncü öncelik derecesinde katılırken , diğer deneklerin tümü ikinci öncelik derecesinde katılmışlardır.

Günümüzde polislerin silahlarının yanında kalemlerini de bir o kadar iyi kullanmasını bilmeleri gerekmektedir, çünkü polis yaptığı her şeyi kanuna, nizamaya göre yapmalı ve uygulamalıdır. Çok iyi tutanak tutmasını bilmeli, rapor işlemlerini yazıp takip edebilmelidir. Çünkü bu tür tutanaklar herhangi bir olay karşısında hem kendilerinin haklılığını kanıtlayabileceği gibi hem de hazırladıkları bu tutanak ve raporlar sayesinde adalete ve yargıya yardımcı olabileceklerdir. Tüm bu işlemler içinde daha önceleri çok iyi daktilo kullanmasını bilmesi gerekirken, artık bilgisayar kullanmasını da bilmesi gerekmektedir. Polis adaylarına haftada 2 ders saati olarak gösterilen bu derste mevcut bilgisayar programları, bilgisayar laboratuvarında teorik konular anlatıldıktan sonra uygulamaya geçilmektedir. Daktilo-Bilgisayar dersini, Polis adayları 1 aylık ders programının; 3 haftasını bilgisayar sınıfından, 1 haftasını da daktilo sınıfından faydalanarak işlemektedirler. Emniyet teşkilatında bir çok işlemin bilgisayarla yapılmasından dolayı polis okullarında bilgisayar dersine daha fazla önem verilmektedir.

- **“Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku”** dersi, araştırmaya katılan denekler tarafından, polis okullarında gösterilen dersler arasında önem derecesine göre

üçüncü öncelik derecesinde yer verilmiştir. Bu derse araştırmaya katılan daire başkanları., polis okulu müdür yardımcıları ve şube müdürleri üçüncü önem derecesinde katılırlarken, polis okulu müdürleri dördüncü, il emniyet müdürleri ve öğretmen emniyet müdürleri ise ikinci öncelik derecesinde katılmaktadırlar.

Herhangi bir olayın aydınlatılmasında polis savcı ve hakimlerle birlikte çalışmakta ve onlara yardımcı olmaktadır. Zaten kanunen de adli yönden savcılıklara bağlı durumdadır. Bu yönden ceza muhakemeleri çok iyi bilmesi gerekmektedir. Ceza muhakemelerinin gayesi, insan haklarına saygılı bir şekilde maddi gerçeğin araştırılmasıdır. Maddi gerçeğin öğrenilmesi de toplumun menfaatinedir. Bu yönlerden artık iyi polis, çok suçlu yakalayan ve suçun öğrenilmesini sağlamanın yanında, suçlu dahi olsa onların hak ve özgürlüklerine kanuni çerçevede saygı gösteren polistir. Ceza muhakemeleri usulü hukuku dersi haftada iki ders saatinde polis adaylarına teorik olarak gösterilen bir derstir. İlk dönem dersler tamamen teorik işlenmekte, ikinci dönemde ise zaman zaman polis adayları sınıflar halinde adliyeye götürülmekte, mahkeme salonlarını görmeleri sağlanmaktadır. Böylece mahkemelerin işleyişleri hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

- **“Toplumsal Olaylara Müdahale Esasları”** dersi dördüncü öncelik derecesinde katılımcılar tarafından belirlenmiştir. Araştırmaya katılan deneklerden polis okulu müdürleri beşinci öncelik derecesinde, daire başkanları ve şube müdürleri üçüncü öncelik derecesinde değerlendirirken, il emniyet müdürleri, polis okulu müdür yardımcıları ve öğretmen emniyet müdürleri dördüncü öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Türkiye’de zaman zaman sosyal, bazen de ekonomik sebeplerden çeşitli toplumsal olaylar meydana gelmektedir. Polisin görevlerinden birisi de, toplumun düzeni ve güvenliğini sağlamak, yasaları hakim kılmaktır. Bu görevi yerine getirebilmek için hem vatandaş, hem de uygulayıcı olarak anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri ve bunların sınırlarını çok iyi bilmesi gerekmektedir. Bu nedenle polis, toplumsal olaylarda görevlerinin neler

olduğunu, yasal dayanaklarını ve görevlerini ne şekilde yerine getireceğini iyi bilmelidir. Böylece, vatandaşın devlete olan güvenini de arttıracaktır. Tüm bu sorumlulukların temeli de, polis adaylarının polis okullarında aldığı eğitimle başlamaktadır. Polis okullarında adaylara haftada iki ders saatinde gösterilen bu ders, esas olarak teorik işlenmektedir. Özellikle ikinci dönemde gerek medyadan çekilen kasetler seyredilerek, gerekse illerde bulunan çevik kuvvet şubelerinin yardımıyla temsili olaylar meydana getirilmekte, bu olaylar karşısında öğrencilerin sağduyulu olarak olaylara ne şekilde müdahale etmeleri gerektiği pratik olarak anlatılabilmektedir.

- Polis okulu programında yer alan mevcut derslerden “**Beden Eğitimi ve Yakın Savunma Dersi**”nin araştırmaya katılanlar tarafından beşinci önem derecesinde değerlendirilmektedir. Bu dersi, daire başkanları, il emniyet müdürleri ve şube müdürleri beşinci derecede, polis okulu müdür yardımcıları ve öğretmen emniyet müdürleri altıncı derecede değerlendirirken, polis okulu müdürleri üçüncü öncelik sırasında derecelenmişlerdir.

Bir poliste özellikle zihinsel ve duygusal aksaklıkların bulunmaması gereklidir. Bunun yanında polisin en önemli özelliklerinden birisi de kendi fiziksel yapısı ve kondisyonudur. Ayrıca Türk toplumunda genel olarak fiziksel yetenekler takdir edilir, örnek alınır. Örneğin; bizim kahramanlarımız güçlü uzun boylu, yumrukları ve silahlarıyla yeterli kişilerdir. Polisler Türk toplumu arasında önemli bir kamu görevini yerine getirdiklerinden dolayı ve resmi üniformalı görev yaptıklarından dolayı her hareketleri izlenmekte ve gözlemlenmektedir. Ayrıca devletin gücünü de temsil etmektedirler. Bundan dolayı fiziki kondisyonlarının yeterli, güçlü ve kuvvetli olmaları gerekmektedir. Bu özellik de polis adaylarına, polis okullarında kazandırılmaya çalışılmaktadır. Polis mesleği boyunca görevi gereği, suçlu kovalayabilmekte ve fiziken zor kullanmak zorunda kalabilmektedir. Polis adaylarına, bu ders haftada üç saat genellikle pratik olarak işlenmektedir. Ders görevlisi daha önceden hazırlanmış eğitim kasetlerinden faydalandığı gibi, teker teker öğrencilere yakın savunma hareketlerini göstermektedir. Bu dersin başlıca amacı kanunun polise vermiş

olduğu zor kullanma hakkını polis kullanırken, zor kullanılan şahıslara fazla zarar vermeden onların etkisiz hale getirilmesini sağlamaktır.

- **“Olay Yeri İnceleme”** dersine polis okullarında okutulan dersler arasında altıncı önem derecesinde yer verilmiştir. Bu derse şube müdürleri ve il emniyet müdürleri altıncı öncelik derecesinde yer verirken polis okulu müdürleri yedinci, daire başkanları, polis okulu müdür yardımcıları ve öğretmen emniyet müdürleri beşinci öncelik derecesinde yer vermişlerdir.

Bir suç işlenmesi durumunda olaya el konulması, suç faillerinin aranması, delillerin toplanması ve koruma altına alınması, suç faillerinin yakalanması, polisin adli görevlerindedir. Polisin soruşturma yapmakla ilgili bu görevlerinin temelinde, suçu işleyen kişi, olayın meydana geldiği yer ve suçtan zarar gören kişi arasındaki ilişkiyi kurmak, suçla ilgili maddi delilleri bulmak, toplamak ve emniyet altında mahkemeye bu delilleri sunmak yatar. Bu deliller sonucu suç işleyen kişi mahkemede teşhis edilebilmekte ve böylece polis adalete yardımcı olabilmektedir.

Olayda görülen şüphe sebepleri delillerle kesinlik kazandığında olay aydınlanacak, suç işleyen kişinin mutlaka ceza görmesi, masum olanlarında ceza görmemeleri sağlanacaktır. Tüm bunlar sebebiyle polislik mesleğinde çok önemli bir yer tutan olay yeri incelemesi, mesleğe ilk başlangıç yeri olan polis okullarında adaylara okutulan derslerin arasında önemli derslerden biridir. Her polis kanunları çok iyi bilmesinin yanında, suçun delillerinin de bir o kadar koruması ve toplaması gerekmektedir. Adaylara haftada iki ders saati olarak gösterilen bu dersin başlıca amacı, delilden sanığa gidilerken, delillerin kaybolmasını ve zarar görmesini önleyerek adalete yardımcı olmaktır. Bunun için teorik ders işlemenin yanında zaman zaman ders konuları içinde uygulamalara gidilmekte, eğitim kasetleri polis adaylarına izletilmekte ve yorumlar yapılmaktadır.

- Polis okullarında okutulan dersler arasında yer alan **“Halkla İlişkiler”**

dersi yedinci öncelik derecesinde görülmektedir. Araştırmaya katılanlardan daire başkanı ve polis okulu müdürleri altıncı öncelik derecesinde belirlerlerken, diğer deneklerin tümü yedinci öncelik derecesinde yer vermişlerdir.

Halkla ilişkiler kişi ya da kurumla halk arasındaki karşılıklı anlayış, iyi niyet ve işbirliğini geliştirme sanatıdır. Bir Çin atasözünde de belirtildiği gibi “Gülümsemeyi bilmeyen insan dükkan açmamalıdır.” Görevi gereği sürekli halkın içinde ve halkın sorunlarıyla uğraşan polisin halkla ilişkiler yönünden eksiksiz olması gerekmektedir. Özellikle bizim toplumda bir kişinin yaptığı yanlış bir hareket veya davranış tüm bir kurumu zan altında bırakabilmekte ve kötüleyebilmektedir. Polis görevi gereği devleti temsil ettiğini ve bir kamu hizmetlisi olduğunu görevinin de vatandaşa hizmet etmek olduğunu hiçbir zaman aklından çıkarmamalıdır. Bu tutum polis adaylarına polis okullarında kazandırılmalıdır. Haftada bir ders saati olarak işlenen bu derste öğrencilere teorik olarak vatandaşlarla nasıl diyalog kurmaları gerektiği anlatılırken zaman zaman hazırlanan senaryolarla, polisin yaptığı yanlış ve doğru davranışlar uygulamalı olarak işlenmekte ve polis adaylarına doğru ve yanlış davranışlar derste tartışılarak en doğrunun bulunmasına çalışılmaktadır.

- **“Polis Meslek Mevzuatı”** dersi polis okullarında okutulan dersler arasında araştırmaya katılan katılımcılar tarafından sekizinci önem derecesinde belirlenmiştir. Bu dersi şube müdürleri onuncu önem derecesinde, il emniyet müdürleri dokuzuncu önem derecesinde belirlerlerken, diğer deneklerin tümü sekizinci önem derecesinde belirlemişlerdir.

Emniyet teşkilatı, kamu düzeni ve güvenliğini koruma, kollama, suç ve suçluları bulmak ile görevli ve gerektiğinde zor kullanma yetkisine sahip olan ve kanunlarla verilen yetkiler çerçevesinde görev yapan bir devlet kuruluşudur. Bu teşkilatta görev yapan polislerin de gerek görevlerini, gerekse sorumluluklarını bilmeleri gerekmektedir. Polisin görev ve sorumluluklarıyla genel polislik bilgilerinin anlatıldığı ve ilgili yönetmeliklerin incelendiği bu ders adaylara haftada bir ders saatinde teorik olarak gösterilmektedir. Bazen de görevi

suistimal, görevi kötüye kullanmak, lakayt davranmak gibi personelin dosyaları Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından polis okullarına gönderilmektedir.

- **“Disiplin Mevzuatı ve Polis Etiği”** dersi dokuzuncu önem derecesinde değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılanlardan polis okulu müdür yardımcıları onbirinci, öğretmen emniyet müdürleri onuncu, il emniyet müdürleri sekizinci öncelik derecesinde değerlendirilirken, diğer katılımcılar dokuzuncu öncelik derecesinde önermektedirler.

Kamu hizmetlilerinin istenilen düzeyde olabilmesi için bu hizmetler yönünden personelin birlik ve beraberlik içinde, belli ilkelere bağlı kamu görevlisine yakışır bir vakar içerisinde hizmet vermesi için uyulması gereken kurallar konmuştur. Emniyet teşkilatında gerekli disiplinin oluşması için amirlerle memurlar arasında karşılıklı güven, saygı ve sevgi olmalıdır. Bu konuda büyük önder Atatürk'te “Polis, asker kadar disiplinli olmalıdır” demektedir. Teşkilat mensuplarına da bu disiplin ruhu polis okullarında aşılarmaya başlanmalıdır. Haftada bir ders saati teorik olarak gösterilen bu derste adaylara birinci dönem polis disiplin mevzuatı anlatılmakta, ikinci dönem polis etiği konularına yer verilmektedir. Polis etiği konuları işlenirken zaman zaman ders görevlileri senaryolar hazırlayıp öğrencilerle beraber bu senaryoları canlandırmaktadırlar. Bu sayede hangi tür hareketlerin polis etiğine uyup uymadıklarını öğrenciler kendileri değerlendirmektedirler.

- **“Ceza Hukuku”** dersi onuncu öncelik derecesinde yer almıştır. Bu dersi. polis okulu müdürleri onikinci, öğretmen emniyet müdürleri dokuzuncu, şube müdürleri yedinci öncelik derecesinde katılırlarken, geriye kalan katılımcılar onuncu önem derecesinde değerlendirmişlerdir.

Toplumsal yaşamın bir düzen içinde akıp gitmesi, şahısların gerek birbirleri ile gerekse doğrudan doğruya toplumla olan ilişkilerinde, uyacakları çeşitli kuralların mevcudiyetlerini kabul etmesi gerekir. Ceza hukukunun esas amacı, toplumsal düzeni korumaktır. Ceza hukuku, toplum yaşamında suç teşkil

eden eylem ve davranışların nelerden ibaret bulunduğunu, bu eylem ve davranışlarda bulunanlara ne gibi cezalar uygulanacağını gösterir.

Polis toplumsal yaşamda ilk önce vatandaş, daha sonra bir kamu hizmetlisidir. Bu yönüyle birinci vazifesi, toplumsal ve kamusal hayata zarar verebilecek türden eylemleri önlemek, bu eylemlere başvuranları yakalayıp adalete teslim etmektir. Haftada bir ders saatinde polis adaylarına teorik olarak verilen bu ders de, toplumsal hayatta hangi tür hareketlerin suç olduğu, toplumsal düzeni korumak için polise düşen görevler tanıtılmaya çalışılmaktadır.

- **“Kaçakçılıkla Mücadele”** dersi, onbirinci öncelik sırasında yer almaktadır. Araştırmaya katılanlardan, polis okulu müdür yardımcıları onuncu, il emniyet müdürü ve öğretmen emniyet müdürleri onikinci öncelik derecesinde değerlendirirlerken, daire başkanları, polis okulu müdürleri ve şube müdürleri onbirinci öncelik derecesinde yer vermişlerdir.

Kaçakçılık, Türkiye'ye giriş ve çıkışı yasaklanmış veya izne tabi tutulmuş maddeleri (uyuşturucu, silah vb.) yasaya aykırı şekilde veya izin almaksızın ülkeye sokan, ülkeden çıkararak, ülkede imal eden, bulunduran, taşıyan, satan veya bunlara yardımcı olan kimselerin yaptığı fiillerdir.³⁵ Polise kaçakçılığı önleme konusunda, 1918 sayılı yasayla görev ve sorumluluk verilmiştir. Polis, bu kadar önemli ve zor bir görevi yerine getirebilmesi için devamlı surette kendini yenilemeli çok çalışmalı ve yasaları çok iyi takip etmelidir. Tüm bu bilgiler, polis adaylarına polis okulunda verilmelidir. Adaylar ikinci dönemde haftada bir saat yazılı ve görsel materyallerden de faydalanılmaktadırlar.

- **“Poliste Haberleşme”** dersi, onikinci önem derecesinde yer almaktadır. Bu dersi, il Emniyet Müdürleri onüçüncü, öğretmen emniyet müdürleri onbirinci önem derecesinde değerlendirirlerken, polis okulu müdürleri onuncu, diğer katılımcıların tamamı onikinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

³⁵ P.O.D.K. Ön.Ver. s. 354.

21.yüzyıl bilim ve teknoloji çağıdır. Bu çağda haberleşme araçları bir yandan artarken, diğer yandan yapılan iş ve işlemlerdeki gizlilikte de aynı oranda bir artış gözlenmektedir. Türk polisi 24 saat Türkiye'nin her yerinde görev başındadır. Görevi başında bulunurken her olaydan anında haberdar olabilmesi ve gerektiği kadar ekibin olay mahalline süratle sevkini çok önemlidir. Çünkü, bunlar ne kadar kısa sürede olursa, olayın faillerini de yakalamak o kadar artmaktadır. Şu an emniyet teşkilatı her yönden olduğu gibi haberleşme yönünden de dünya standartlarını yakalamış durumdadır. Bu önemli konuda polis adayları, polis okullarında iyi bir haberleşme eğitiminden geçirilerek bilinçlenmelidir. İkinci dönemde haftada bir ders saatinde gösterilen bu ders, pratik ağırlıklı olup, ilk ders konularında telsizlerin donanımları ile ilgili konular öğrencilere teorik olarak verilmektedir. Bu dersle ilgili polisiye senaryolar hazırlanmakta, adayların bir olayda yapacakları telsiz haberleşmeleri bu sayede daha iyi öğretilmeye çalışılmaktadır.

- **“Önleyici Hizmetler”** dersi, araştırmaya katılanlar tarafından onüçüncü öncelik derecesinde değerlendirilmektedir. polis okulu müdür yardımcıları onikinci öncelik derecesinde değerlendirilirken, il emniyet müdürleri ve öğretmen emniyet müdürleri ondördüncü öncelik derecesinde, polis okulu müdürleri, şube müdürleri ve daire başkanları ise onüçüncü öncelik derecesinde bu dersi değerlendirmektedirler.

İçinde bulunduğumuz şartlardan dolayı polis, suçun işlenmesini önlemek için yaptığı önleyici ve caydırıcı görevlere daha fazla ağırlık vermektedir. Tüm bu hizmetleri yerine getirirken polis, toplumda emniyeti ve asayişini sağlamaya yönelik görevleri yüklenmiş durumdadır. Önemli olan emniyet ve asayişin, önleyici tedbirler sayesinde bozulmadan devam ettirilmesidir. Toplumda da emniyet ve asayişini sağlayabilmek için önleyici tedbirler uygulanmaktadır. Bu amaçla polis, devriye hizmetleri, nokta hizmetleri ve önleyici hizmetler olarak görev yapmaktadır. Bu sayede, olabilecek olaylar alınan tedbirler sayesinde önlenmiş olacaktır. Tüm bu görev çeşitlerini polise, polis okullarındaki eğitime verilmeye başlanılmalıdır. Polis adayının, suçu, yalnızca, suçlunun peşinden

koşarak önlenmeyeceğini, bu tür tedbirler sayesinde de önlenebileceğini kavraması gerekmektedir. Polis adaylarına haftada bir ders saatinde pratik olarak işlenen bu dersin amacı, suçun önlenmesi için, suçtan önce polisin alması gereken caydırıcı tedbirleri polis adaylarına öğretmektir.

- **“Mesleki Yazışma Teknikleri”** dersi ondördüncü önem derecesinde yer verilmiştir. Bu dersi, polis okulu müdür yardımcıları onaltı, il emniyet müdürleri onbeş, öğretmen emniyet Müdürleri onüçüncü öncelik derecesinde değerlendirirken, daire başkanları, polis okulu müdürleri ve şube müdürleri ise ondördüncü sırada değerlendirmiştir.

Devlet kurumları arasında yapılan tüm yazışmalar, resmi yazı biçiminde belli kurallar çerçevesinde yapılması zorundadır. Haberleşmek amacı ile resmi kurum ve kuruluşlar kendi aralarında, iç bünyelerinde veya özel ve tüzel kişiler arasında resmi yazışmalar yapılmaktadır. Emniyet Teşkilatında da resmi yazı işlemlerinin en fazla yapıldığı kamu kuruluşlarının başında gelmektedir. Tüm devlet memurları gibi polis de, resmi yazı kurallarını bilmeli ve buna uygun yazışmalar yapmalıdır. Polis okullarında mesleki yazışmalar dersi haftada iki saat teorik olarak işlenmektedir.

- **“Devlet Güvenliği ve İstihbarat”** dersine onbeşinci önem derecesinde yer verilmektedir. katılımcılardan, polis okulu müdürleri onyeddi, polis okulu müdür yardımcıları ondördüncü, il emniyet müdürleri onbirinci sırada değerlendirmektedirler. Diğer deneklerin tümü onbeşinci sırada önemli görmüşlerdir.

Devletlerin huzur ve sükun içinde varlığını koruyabilmesi, siyasi, ekonomik ve sosyal her alanda vatandaşlarının huzur içinde hareket edebilmeleri ve kaynaklarının verimli alanlara kaydırılabilmesi için güvenlik hususu ve bunu destekleyen istihbarat unsuru büyük önem taşımaktadır. Düşman unsurların muhtemel hareket tarzlarının bilinmesi, şer planlarının uygulamaya konulmadan önlenmesi ve gelişen durumlara göre yeni

tedbirlerin alınabilmesi bu unsurlar hakkında elde edilecek istihbarat oranında verimli olmaktadır.

Mevcut anayasal hukuk sistemi içinde belirlenen kuralları bozmaya yönelik her türlü faaliyet ve bu faaliyetlerle mücadele, polisin görev ve sorumluluk alanı içerisinde yer almaktadır. Polis, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu kapsamında, devletin genel güvenlik ve asayişini sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Bu çerçevede polis; koruyucu güvenlik tedbirlerini almak için her türlü istihbari faaliyette bulunabilmektedir. Tüm bu istihbari bilgi toplamanın özellikleri ve gizli yönleri polis adaylarına haftada bir ders saatinde anlatılmaya çalışılmaktadır. Bu derste İstihbarat Daire Başkanlığının hazırladığı eğitim kasetlerinden yararlanılmaktadır.

- **“Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım”** dersine on altıncı önem derecesinde yer verilmiştir. Yalnızca polis okulu müdürleri on beşinci önem derecesinde yer verirken diğer tüm denekler on altıncı önem derecesinde yer vermişlerdir.

Yeterli ve zamanında ilkyardım yapılmadığından kazalar sonucu yaralananların beşte biri ölümlerle sonuçlanmaktadır. Türkiye’de yanlış veya bilinçsiz ilk yardım nedeniyle meydana gelen ölümler bütün ölüm nedenleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki meydana gelen kazalarda yaralılara yeterli, doğru ve zamanında ilk yardım yapılmadığından yaralıların beş’ te biri ölmektedir. Yeterli, doğru ve zamanında ilk yardım yapılmış olsa bu ölümlerin önüne büyük ölçüde geçilebilecektir. Trafik kazaları, iş kazaları, doğal afetler ve çeşitli nedenlerle meydana gelen yaralanmalarda halkın öncelikle yardım beklediği kişiler polislerdir. Polis insanların can ve mal güvenliğini koruduğundan yeri geldiğinde ilkyardım hizmetleri de vermelidir. Birinci ders döneminde haftada bir saat olarak verilen bu derste teorik ağırlık olup, ders konularına göre pratik uygulamalara da yer verilmektedir. Derslere, polis okullarında görevli doktorlar girmektedir. Bu kadar önemli bir konu olmasına rağmen haftada sadece bir ders saatinde işlenmesi ve ilk ders döneminde olması, tartışmalara neden olmaktadır. Emniyet teşkilatında

bulunan yöneticilerin büyük çoğunluğu polis okulları ders programında bulunan bu derse ait ders saatinin arttırılmasını, ayrıca meslek yaşamı boyunca tüm polislere hizmet içi kurslarda “İlk Yardım” dersinin de verilmesi gerektiğini belirtmektedirler.

- **“Temel Trafik Bilgisi”** dersine on yedinci önem derecesinde yer verilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılardan, polis okulu müdür yardımcıları on dokuzuncu, polis okulu müdürleri on beşinci sırada yer verirken, diğer deneklerin tümü on yedinci sırada değerlendirmişlerdir.

Şehir içi ve dışında akan ve duran trafiği yönetmek polisin görevleri arasında yer almaktadır. Araçların trafiğe uygun olup olmadığı, mevcut yasa hükümlerine göre araçlarda bulundurulması gereken belge ve gereçler ile sürücüler ve bunlara ait belgeleri; sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin trafik kurallarına uyup uymadıklarını belirlemek ve kurallara uymayanlar hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılmasından trafik polisi sorumludur.

Polis, trafik güvenliğinin temelini oluşturan trafik denetiminin hangi koşullarda etkin olduğunu ve ne gibi sınırları bulunduğunu iyi bilmelidir. Bu bilgiler de polis adaylarına polis okullarında verilebilir. Haftada bir ders saatinde teorik ağırlıklı olarak işlenen bu ders bazı konularda (radar, hız vb.) trafik ekiplerinden faydalanılmakta, bu sayede adayların pratik yapmaları sağlanmaktadır. Her yıl binlerce kişi trafik terörü yüzünden ölmekte ve sakat kalmaktadır. Mezun olacak polis adaylarının trafik denetimi yapabilmeleri için bu ders önem arz etmektedir.

- **“İnsan Hakları”** dersi, araştırmaya katılan tüm katılımcılar tarafından on sekizinci öncelik derecesinde değerlendirilmiştir.

İnsan hakları, insanın doğmadan önce sahip olduğu yaşarken de her ne sebep olursa olsun vazgeçilmeyen değerler sisteminde en üst sırada yer alan temel haklarıdır. Suç mağdurunun da bazı hakları vardır. Bu haklar da daima

göz önünde tutulmalıdır. Devletin yetkileri ile sanığın hakları, dengeli ve orantılı bir şekilde düzenlenmelidir. Devlete aşırı yetkiler verilmesi ne kadar sakıncalı ise tek taraflı olarak verilen sanık hakları da mağdurun haklarını ihlal ettiği için o denli sakıncalıdır.

Görevi gereği güçlü yetkilerle donatılmış polis, insan haklarına her yönüyle saygılı olması gerekmektedir. Çünkü insan hakları değerlerinin bilincinde olan bir toplumda görev yapan polis toplumun saygısını kazanır ve neticede kendisini topluma sevdirebilir. Aynı zamanda polis herhangi bir suçtan dolayı yakaladığı kişiye ceza verme diye bir yetkisi yoktur. Çünkü kendisi ne savcıdır ne de hakimdir. Ceza vermeye yetkili tek merci mahkemelerdir. Ne olursa olsun polis insanın insan olma onurunu korumalı ve kollamalıdır. Polis de, "suçluluğu ispatlanana kadar herkesin masum olduğunu" unutmamalıdır. Bu değer yargıları polis için çok önemlidir. Sonucu ne olursa olsun, polis kendinin devlet memuru olduğunu, karşısındakinin ise bir insan olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdır. Polis okullarında verilecek iyi bir insan hakları dersi ile polis bu değer yargılarını benimseyip koruyacaktır. Adaylara haftada bir ders saatinde ders kitabı ağırlıklı teorik olarak İnsan Hakları dersi işlenmektedir. Ayrıca, gerek Türkiye'de gerekse Avrupa'da insan hakları ile ilgili meydana gelen gelişmeler yakından takip edilmekte, değişen yönetmelikler polis adaylarına verilmektedir.

- **"Anayasa"** dersini araştırmaya katılan katılımcılar on dokuzuncu öncelik derecesinde önermektedirler. Katılımcılardan, daire başkanları ve polis okulu müdür yardımcılarını yirminci öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tamamını on dokuzuncu öncelik sırasında değerlendirmişlerdir.

Devletin temel siyasi ve idari organlarının kuruluş ve işleyişini düzenleyen, aynı zamanda ülkede var olan diğer tüm hukuk kurallarından daha üstün ve bağlayıcı olan kurallara genel olarak Anayasa denmektedir. Tarihte kurulan ilk devletten günümüze kadar tüm devletlerin yazılı ya da yazılı olmayan birer Anayasası mevcuttur. Anayasa ile vatandaşın temel hak ve hürriyetleri de

güvence altına alınmaktadır. Zaten hukuk devletinin en önemli özelliği de devlet karşısında vatandaşlarının temel hak ve hürriyetlerini güvence altına almasıdır. Temel hak ve hürriyetler, insana sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak mutlak ve dokunulmaz değildir. Anayasalar, sadece hakları belirlemekle kalmayıp, bu hakların hangi durumlarda ve nasıl sınırlanabileceğini de gösterir. Temel haklar, kamu yararı, kamu güvenliği ve genel ahlak gibi nedenlerle geçici olarak sınırlanabilirler.

Genel olarak devlet adına görev yapan polis bu kadar önemli ve hassas bir konuda da duyarlı ve bilinçli olması gerekir. Çünkü, kişi hak ve hürriyetlerinin Anayasada belirtilen hangi hallerde kısıtlanabileceğini bilmeden atacağı her adım hatalı ve yanlış olabilir. Bu nedenle "Anayasa" dersi, polis okullarında ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmeli ve polis kanunlarından önce Anayasayı tam olarak bilmeli ve öğrenmelidir. Haftada bir ders saatinde teorik olarak anlatılan bu dersle polis adayları değişen kanunlardan haberdar olabilmektedirler. Bu ders ile polis adaylarının vatandaşların anayasal hak ve ödevlerinden haberdar edilip ona göre görev yapmaları sağlanmaktadır.

- **"Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi"** dersi okutulan dersler arasında yirminci öncelik derecesinde belirlenmiştir. Katılımcılardan polis okulu müdür yardımcılarını on yedinci, daire başkanlarını on dokuzuncu öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer deneklerin tümü yirminci öncelik derecesinde bu dersi değerlendirmektedirler.

Atatürk ilkeleri, çağdaşlaşma yönünü belirleyen, Atatürk inkılaplarına temel teşkil eden fikir ve düşüncelerdir. Atatürk inkılapları ise Atatürk ilkelerinin eser haline dönüşmüş şeklidir. Atatürkçü düşünce sistemi içinde birbirlerine bağlı ve bütünlük gösteren bu iki yapı, Türkiye'yi çağdaş uygarlık seviyesine en kısa zamanda oluşturabilmek için aklın ve mantığın çizdiği yollardır. Atatürk ilke ve inkılaplarının felsefesinde yapıcılık yatar, iyiye, doğruya, faydalıya yöneliş yatar.

Bu ilkeler tümüyle akılcı ve gerçekçi bir temele oturmuşlardır. Çünkü Türk milletinin hususiyetleri, onun bugünkü ve yarınki ihtiyaçları göz önüne alınarak çağdaş yaşamın gereklerine uygun olarak belirlenmiştir.

Atatürk ilke ve İnkılaplarının yılmaz bekçileri olan Türk Polisi de, tüm gücünü ve enerjisini bu özellikten almaktadır. Atatürk'ün açtığı çağdaş ve aydınlık yolda önüne geçecek tüm engelleri gene bu ilkelerden aldığı güçle aşmasını bilerek, halkına bu manada devamlı yardımda bulunacaktır. Polis okulları da çağdaş ve Atatürkçü polislerin yetiştirildiği eğitim kurumlarıdır. Türk Polisi, bu okullarda alacağı çağdaş ve dinamik bir Atatürkçülük eğitimi ile, büyük önder Atatürk'ün gösterdiği amaca mutlaka erişecek, vatandaşına da örnek olacaktır. Hele Türkiye üzerinde oynanmak istenen oyunlar var iken, özellikle seriatçı ve bölücü güçlere karşı Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi son derece önemlidir. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi bu anlamda çok etkili bir şekilde verilmelidir. Bu ders polis adaylarına haftada bir ders saatinde anlatılmaktadır.

- **“Yanaşık Düzen”** dersi polis okullarında okutulan dersler arasında, araştırmaya katılan tüm katılımcılar tarafından önem derecesine göre son sırada yer verilmiştir.

Disiplin polis için vazgeçilmez unsurların başında gelmektedir. Polis bu disipline polis okullarına adım attığı andan itibaren başlamaktadır. Yanaşık düzen dersi sayesinde toplu olarak hareket etmesini, toplu olarak belli bir düzende yürümesini öğrenebilmektedir. Özellikle Çevik kuvvet şubelerine gittiklerinde çokça ihtiyaç duydukları bu tür toplu hareketleri, polis okullarında bu ders sayesinde öğrenmektedirler. Polis adayları bu dersi haftada bir saat ve birinci dönemde uygulamalı olarak işlemektedirler.

Araştırmanın yöntem kısmında belirtildiği gibi (Sf: 33) derslerin önem dereceleri 1-5 dereceleme ölçeğine göre yorumlanmıştır.

Çok önemli Aritmetik ortalama değerleri (4.21-5.00)arasında puan olarak değerlendirilen derslerin başında;

Silah Bilgisi ve Atış (4.81) dersi yer almaktadır. Bu dersi, Daktilo-Bilgisayar (4.78), Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku (4.54), Toplumsal Olaylara Müdahale Esasları (4.32), dersleri takip etmiştir.

Türkiye' de anarşi ve terör sebebiyle zaman zaman meydana gelen silahlı çatışmalarda polisin hayatta kalabilmesi için çok iyi silah kullanmasını bilmesi gerekir. Ayrıca ekonomik ve sosyal sebeplerden dolayı hemen her gün polis toplumsal olaylarla karşı karşıya kalabilmekte, kanunların kendisine verdiği zor kullanma hakkının ölçüsünü tam bilmediğinden bazen istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmekte, gerek polisten, gerekse göstericilerden yaralananlar ve zarar görenler olabilmektedir. Araştırmaya katılanlar, bu sebeplerden belirtilen dersleri çok önemli olarak yorumlamışlardır.

Önemli Aritmetik ortalama değerleri (3.41-4.20)arasında puan olarak değerlendirilen dersler sırasıyla ;

Beden Eğitimi ve Yakın Savunma (4.14), Olay Yeri İncelemesi (4.10), Halkla İlişkiler (3.94), Polis Meslek Mevzuatı (3.82), Disiplin Hukuku (3.63), dersleridir. Polis fiziken her zaman karşısına çıkabilecek suçluyla baş edebilecek güçte ve atiklikte olmasını polis okulunda "Beden Eğitimi" dersinde, olay yerinde bulunduğu delillerden suçluyu yakalayabilmeyi "Olay Yeri İnceleme" dersinde, karşılaşacağı vatandaşlarla iyi diyalog kurabilmesini "Halkla İlişkiler" dersinde öğrenecektir. Bu nedenlerle araştırmaya katılanlar, belirtilen dersleri önemli olarak değerlendirmiş olabilirler.

Kısmen Önemli Aritmetik ortalama değerleri(2,61-3,40) arasında puan olarak değerlendirilen dersler sırasıyla;

Ceza Hukuku (3,35), Kaçakçılıkla Mücadele (3,30), Poliste Haberleşme (2,87), Önleyici Hizmetler (2,70), Mesleki Yazışma Teknikleri (2,68) ve Devlet Güvenliği ve İstihbarat (2,64) dersleridir.

Araştırmaya katılan katılımcılar bu dersleri kısmen önemli bulmalarına rağmen özellikle "Önleyici Hizmetler" dersi, bir suç işlenmeden önce polisin suçu önlemeye yönelik alması gereken tedbirleri içerdiğinden, polis açısından çok önemli bir derstir. Polisin alacağı önlemler sayesinde hem suç işlenmesi önlenecek hem de toplumsal açıdan rahatlama sağlanacaktır.

Önemsiz aritmetik ortalama değerleri (1,81-2,60) arası yer alarak değerlendirilen dersler sırasıyla ;

Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım (2,57), Temel Trafik Bilgisi (2,44), İnsan Hakları (2,20), Anayasa (2,16), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (1,94) dersleridir. Araştırmaya katılanlar tarafından bu dersler önemsiz olarak değerlendirilmesine rağmen, Atatürk' ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti son yıllarda bazı şer güçler tarafından yıpratılmaya çalışılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin koruyucusu konumunda olan Türk Polisi'nin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihini çok iyi bilerek bilinçlendirilmesi gerekir. Bu nedenle bu ders aslında çok önemlidir. Türkiye' de her gün meydana gelen trafik kazalarında onlarca insan ölmekte ya da sakat kalmaktadır. Yaralılara ilk yardım çok önemlidir. Olay yerine giden ilk ekip genelde trafik ekibi olmaktadır. Doğru bir ilk yardım sayesinde yaralı, sakat kalmaktan kurtulabilmektedir. İnsan hakları yönünden her polis iyi bir eğitimden geçirilmeli kendisini hakim yada savcının yerine koymamalıdır. Yukarıda belirtilenler polis adaylarının en başta Türkiye Cumhuriyetinin bir vatandaşı, daha sonra da polis olduğu için bilmeleri ve bilinçlenmeleri açısından bu dersler önemlidir.

Kesinlikle Önemsiz Aritmetik ortalama değerleri (1,00-1,80) arasında değerlendirilen bir tek ders vardır. O da Yanaşık Düzen (1,75) dersidir.

Erkek adayların tümü askerliğini tamamlayıp polis okuluna gelmektedirler. Belli kurallara uymayı, belli bir düzende yürüyüş yapabilmeyi askerlikleri zamanında yapıp öğrenmektedirler. Bildikleri bu faaliyetlerin polis okullarında bir ders döneminde daha verilmesi (otur-kalk, şöyle yürü, adımını böyle at) polis adaylarında bıkkınlığa yol açmaktadır. Bu tür faaliyetler adaylarına polis okulunu ilk kazandıkları iki hafta boyunca uygulanan intibak eğitiminde uygulanabilir. Böylece adaylarda hem bıkkınlık ve isteksizlik olmaz hem de bu dersin yerine ders programında daha faydalı bir derse yer verilebilir.

Polis Okulu Programlarında Yer Alması İstenen Dersler

Polis okulu programında yer alan mevcut derslere ek olarak hangi derslere de yer verilmesi gerektiğine ilişkin veriler Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4. Polis Okulu Programlarında Yer Alması İstenen Ek Dersler.

	MAKAM VE GÖREV YERİ						TOPLAM
	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YRD.	DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ	
YABANCI DİL	4	1	4	5	4	2	20
BRANŞ ÜZERİNE (İstihbarat, Terör, Asayiş vb.)		1	1		3	1	6
PSİKOLOJİ ve REHBERLİK	1				1		2

Tablo 4'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların bir kısmı polis okullarında okutulan derslere ek olarak, çeşitli derslere de yer verilebileceğini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılanlar tarafından ders programına eklenilmesi istenilen derslerin başında yabancı dil dersi gelmektedir. Araştırmaya katılan katılımcılardan, daire başkanları, polis okulu müdürleri ve öğretmen emniyet

müdürlerinden 4 er katılımcı, il emniyet müdürlerinden 5 katılımcı, şube müdürlerinden 2, ve polis okul müdür yardımcılarında 1'er olmak üzere toplam 20 katılımcı yabancı dil dersinin polis okullarındaki ders programına eklenmesini istemektedir. Branşlaşmaya yönelik derslerin eklenmesi de katılımcılar tarafından önerilmektedir. Katılımcılardan öğretmen emniyet müdürlerinden 3, daire başkanı, polis okulu müdür yardımcısı ve şube müdürlerinden 1'er olmak üzere toplam 6 katılımcı, branşlaşmaya yönelik dersleri, ders programına eklenmesini istemektedirler. Psikoloji ve rehberlik gibi derslere programlarda yer verilmesini öğretmen emniyet müdürlerinden ve polis okulu müdürlerinden birer katılımcı önermişlerdir.

Polis Okullarındaki Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüş ve Öneriler

Polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüş ve öneriler Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Polis Okullarındaki Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüş ve Öneriler

KATILIM SIRASI	Polis Okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetleri nasıl olmalıdır?	ARİTMETİK ORTALAMA \bar{x}	MAKAM VE GÖREV YERİ					
			DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ
1	Avrupa'da olduğu gibi polis okullarında görev yapan eğitici personel, konularında uzman kişilerden seçilmeli.	4,91	1	2	1	2	1	1
2	Polis adayları polis okullarında branşlaşmaya yönlendirilmeli.	4,87	2	1	2	3	2	2

TEKİRKÖY İLÇESİ
POLİS OKULU
MÜDÜRLÜĞÜ

Tablo 5- devam

KATILIM SIRASI	Polis Okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetleri nasıl olmalıdır?	ARİTMETİK ORTALAMA Xi	MAKAM VE GÖREV YERİ					
			DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ
3	Polis okullarındaki eğitici personele öğretmenlik meslek bilgisi kazandırılmalı.	4,72	4	3	3	1	3	3
4	Polis Akademisi, Üniversite statüsüne kavuşturulup bünyesinde teşkilat mensuplarına master ve doktora yapabilme imkanı sağlanmalı.	4,51	3	4	4	5	4	4
5	Polis okullarındaki mevcut eğitici Personel, kendi branşlarında hizmet içi eğitimden geçirilmeli.	4,44	5	5	6	4	5	5
6	Polis okullarındaki eğitimin süresi 2 yıla çıkarılmalı, ön lisans düzeyinde eğitim yapılmalı.	4,18	7	6	5	6	6	6
7	Polis okullarına askerliğini yapanlar alınmalı.	4,14	6	7	9	7	8	7
8	Meslek hayatında Polis memurları liyakata göre, amir sınıfına belli bir eğitimden sonra geçirilmeli.	3,71	8	9	8	8	7	8
9	Polis okullarına lise ve dengi okullardan öğrenci seçilmeli.	3,53	9	8	10	9	11	9
10	Polis okullarındaki disipline yönelik dersler yeterli.	3,47	10	10	7	12	9	12
11	Polis okullarında yeterli derecede polis ahlak ve şuuru kazandırılmalı.	3,44	11	11	11	10	10	11
12	Polis okullarında genel hizmet polisi yetiştirilmeli, polis memurları, görev yaparken branşlara ayrılmalı.	3,38	12	12	12	11	12	13
13	Bayan polislerin sayıları artırılmalı.	3,24	13	13	13	14	16	10
14	Polis okullarında verilen mevcut mesleki dersler yeterli.	3,17	14	14	15	13	14	14
15	Polis Okullarından mezun polisler mesleğe zor intibak etmektedir.	2,74	16	15	14	15	13	15
16	Polis okullarında görev yapan mevcut eğitici personel polis yetiştirmede yeterli bilgi ve beceriye sahiptir.	2,65	15	16	17	17	15	16

Tablo 5 – devam

KATILIM SIRASI	Polis Okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetleri nasıl olmalıdır?	ARİTMETİK ORTALAMA X ₁	MAKAM VE GÖREV YERİ					
			DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ
17	Polis okullarının bazılarının kapatılarak belli merkezlerde polis okullarının açılması doğru bir karardır.	2,57	19	17	16	16	17	17
18	Polis okullarına öğrenci alırken uygulanan mevcut sınav sistemi yeterli.	2,50	17	18	18	19	19	18
19	Polis okullarında verilen teorik dersler yeterli	2,26	18	20	19	18	18	19
20	Meslek hayatında duygu ve davranışları kontrol altında tutmaya yönelik, polis okullarında verilen eğitim yeterli.	2,14	20	19	21	20	20	20
21	Polis okullarında verilen uygulamalı dersler yeterli.	1,93	22	21	20	21	21	21
22	Polis okullarındaki eğitimin süresi 9 ay olmalı.	1,76	21	22	22	23	22	23
23	Polis okullarında teknolojiyi etkin kullanmaya yönelik verilen eğitim yeterli	1,43	23	23	23	22	23	22

- Polis okullarındaki eğitim öğretim faaliyetlerine ilişkin görüşler Tablo 5'te incelendiğinde; **“Avrupa’da olduğu gibi polis okullarında görev yapan eğitici personel konularında uzman kişilerden seçilmelidir”** önerisi ilk sırayı almaktadır. Araştırmaya katılan katılımcılardan il emniyet müdürleri ve polis okulu müdür yardımcıları ikinci öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü birinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okulu programlarında yer alan derslerde uzmanlaşmış öğretim elemanlarından yararlanılmalıdır. Özellikle bazı derslerde (Anayasa, insan hakları vb.) üniversite öğretim üyelerinden yararlanılmalıdır. Belli bir derste

uzmanlaşmış öğretim elemanı polis okullarında görevine devam etmelidir. Mevcut uygulamada olduğu gibi, uzun süre teşkilatın çeşitli birimlerinde görev yapan personelden o dersle ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadan öğretim elemanı olarak yararlanılmaktadır. Ayrıca polis okullarında görevli emniyet amirleri, herhangi bir şubede görev yaptığı süre içinde aldığı kurslarla uzman personel olsa dahi, bilmek ayrıdır, öğretebilmek ayrıdır. Öğretmenlik en başta formasyon isteyen bir meslektir. Herkes öğretmen olamaz. Polis okullarında görev alacak personelin muhakkak pedagojik formasyondan geçirilmesi gerekir. Bu personel içerisinde öğretmenlik bilgi, beceri ve tutamlarına sahip olanlar polis okullarında görevlendirilmelidir. Polis okullarında pasif görevlere getirilerek kişilere sığınak yeri olmamalıdır.

- **“Polis adaylarının polis okullarında branşlaşmaya yönettirmeli”** önerisi ikinci öncelik derecesinde değerlendirilmiştir. Katılımcılardan, il emniyet müdürleri birinci, polis okulu müdür yardımcıları üçüncü sırada öncelik verirken, diğer denekler bu öneriye ikinci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis Teşkilatında bulunan yöneticiler arasında bu konu zaman zaman tartışma nedeni olmaktadır. Bir kısım yöneticiler, meslekte 3-5 yıl görev yaptıktan sonra polis memurunun ilgi duyduğu branşlara seçilmesi gerektiğini savunurlarken, diğer gruptaki yöneticiler branşlaşmanın polis okulunda başlaması gerektiğini, böylece polis adaylarının öğrenimi boyunca o konuya yönelik eğitimlerini tamamlamalarının daha yararlı olacağı görüşünü savunmaktadırlar. Her iki uygulamanın da olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Meslek hayatında 3 veya 5 yıl görev yaptıktan sonra branşlaşma görüşünü savunanlar; eğer polis memuru 3-5 yıl boyunca çalışmak istediği branşta hiç çalışmayıp devamlı istemediği yerde görev yapmışsa, çalışmak istediği şubelerin (terör, istihbarat, vb) hakkında pek bilgisi de olmayacak. Sonuçta polis memuru istediği şubeye gitse dahi adaptasyonda sorunlar yaşayabilmekte ya da “Benim istediğim şube böyle olmamalıydı” gibi hayal kırıklığına uğrayabilmektedir. Tam tersi ise, meslekte 3-5 yıl çalıştıktan sonra istediği şubede göreve başlayan personel, mesleki tecrübesi sayesinde sağlıklı

ve doğru karar verebilmekte, tayin olduğu şubeye daha kolay adaptasyon sağlayabilmektedir.

- **“Polis okulundaki eğitici personele öğretmenlik mesleki bilgisi kazandırılmalı”** görüşü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından üçüncü öncelik derecesinde değerlendirilmiştir. Daire başkanları dördüncü, polis okulu müdür yardımcılarını birinci öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcılar tümü üçüncü öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Emniyet teşkilatında her yıl değişik konularda ihtiyaçları karşılamak üzere hizmet içi kurslar düzenlenmektedir . Bu kurslar, eğitim-öğretim kurumu olan polis okullarında ve bu okulların direk bağlı olduğu Eğitim Daire Başkanlığı tarafından da düzenlenmektedir. Polis okullarında görevli amir sınıfında personele her yıl Eğitim Daire Başkanlığı tarafından eğitimle ilgili kurslar verilmekte fakat hiçbir kurs öğretmenlik formasyonu biçiminde olmamaktadır. Bazı polis okullarında personel kendi gayretleri ile ve Üniversitelerle kurdukları iyi diyaloglar sayesinde öğretmenlik formasyon kursu almaktadırlar. Fakat bu oran toplam ders görevlisi sayısına oranla çok düşük kalmaktadır.

- **“Polis Akademisi, Üniversite statüsüne kavuşturulup bünyesinde teşkilat mensuplarına mastır ve doktora yapabilme imkanı tanınmalı”** görüşünü katılımcılar dördüncü öncelikli derecesinde değerlendirmişlerdir. Katılımcılardan daire başkanları üçüncü, polis okulu müdür yardımcılarını beşinci öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü dördüncü öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis akademisi üniversite statüsünde olmadığı için teşkilat mensupları hiçbir akademik çalışmada bulunamamaktadırlar. Bu konuda istekli personel de değişik üniversitelerde yüksek lisans ve doktora çalışmaları yapmak zorunda kalmaktadır. Ayrıca yüksek lisans ve doktora programlarını kazanan bazı teşkilat mensupları, kendi görevlerini aksattıkları vb. gerekçelerden dolayı ya teşkilattaki yöneticilerle sorunlar yaşamakta yada bu programlardan ayrılmak

zorunda kalmaktadırlar. Bu tür sorunları yaşayan istekli personel de akademik kariyer yapmakta zorlanmaktadırlar .

- **“Polis okullarındaki mevcut eğitici personel, kendi branşlarında hizmet içi eğitimden geçirilmeli”** görüşü beşinci öncelik derecesinde değerlendirilmektedir. Katılımcılardan polis okulu müdürleri altıncı, polis okulu müdür yardımcıları dördüncü öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü beşinci öncelikli derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okullarında eğitim faaliyetlerinde görevli personel en başta polis, sonra öğretmendir. Öğretmen olmasının sebebi; herhangi bir eğitimsel faaliyetle formasyon aldığından değil, derse girdiği branşta uzun yıllar görev yapmış ve bu konuda uzman personel durumuna gelmesinden dolayıdır. Bilmek başkadır, bildiğini aktarmak başkadır. Polis okullarında derslere giren personelden çok azı kendi imkanlarıyla üniversiteden öğretmenlik formasyonu almışlardır. Son yıllarda emniyet teşkilatında eğitim faaliyetlerine hız verilmiş, özellikle polis okullarında derse giren personel kısa sürelerle de olsa hizmet içi eğitimden geçirilmeye başlanmıştır. Aynı zamanda dünyada çok hızlı değişimler meydana gelmektedir. Bilgiler devamlı değişmekte ve yenileşmektedir. Bu tür değişimlere uyum sağlayabilmek için hizmet içi kurslar çok önem arz etmektedir, bu kurslar sayesinde personel kendini geliştirme imkanına da kavuşabilmektedir.

- **“Polis okullarındaki eğitim 2 yıla çıkartılarak, ön lisans düzeyinde eğitim yapılmalı”** görüşü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından altıncı öncelik derecesinde değerlendirilmektedir. polis okulu müdürleri beşinci, öğretmen emniyet müdürleri dördüncü öncelikli derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü altıncı öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Geçmiş yıllarda polis okullarının eğitim süresi bir ara 12 ay olmuş sonra 6 aya indirilmiş, şu an ise 9 ay eğitim öğretim yapılmaktadır. Avrupa ülkeleri polislerini incelediğimizde; en kısa süreli eğitim görerek mezun olan polislerin

Türk polisi olduğunu görmekteyiz. Bu süreler de bilimsel bir araştırma sonucu değil, teşkilatındaki yöneticilerin görüşleri doğrultusunda belirlenmektedir. Türkiye’de lise mezunu olup da 9 ayda iş bulan bir iş gurubu polislik haricinde pek bulunmamaktadır. Eğitim sürecini 2 yıla çıkararak polislerin en az ön lisans düzeyinde öğrenim görmeleri daha nitelikli polis yetiştirilmesine katkı sağlayacaktır.

- **“ Polis okullarına askerliğini yapanlar alınmalı”** görüşü yedinci öncelik derecesinde ele alınmıştır. Araştırmaya katılanlardan, polis okulu müdürleri ve öğretmen emniyet müdürleri sekizinci, daire başkanları beşinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler. Diğer denekler ise yedinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis teşkilatında çokça tartışılan konuların başında bu konu gelmektedir .Eğitim kurumunda öğrenciler ne kadar kaliteli ise o oranda başarılı sonuçlar alınabilir .Bir eğitim kurumunun başarısı, girdi ve işlem ünitelerinin çok iyi uyum içinde çalışmasına bağlıdır Polis adayı 16-17 yaşında lise ve dengi okulları bitirmekte, askerliğini yapıp gelmesi ortalama 5 yıl almakta, 1-2 yılda boşta geçirdikten sonra yaşı 25-26 ya gelmekte ve son tercih olarak polisliğe başvurmaktadır. Bu arada eğitimine en az 6-7 yıl ara verdiğiinden bilgiler eksilmektedir. Bu yaştan sonra aday, özellikle hukuk ağırlığı olan 21 tane dersi 9 ay gibi kısa bir sürede başarmak zorunda kalmakta ve bazı olumsuzluklarla karşı karşıya kalabilmektedir. Çünkü dersler aday için çok ağır gelmekte , polis okulundan ayrılmak isteyen adaylar olabilmektedir. Diğer taraftan ise 17 yaşında liseyi bitirdikten sonra 9 ay polis eğitimi alan adayın yaşı 19-20 arasında değişmektedir. Zor meşakkatli, ve silahlı görev yapacak aday, belli bir olgunluğa erişmeden psikolojik yönden bazı sorunlar yaşayabilmekte, zaman zaman en basit bir olayda dahi ne yapacağını bilmeden kendisine ve çevresine zarar verebilmektedir. 1995 yılında değişen polis okulları yönetmeliğine göre, polis alımında askerliğini yapma şartı, bu tür olumsuzluklardan sonra aranmaya başlanmıştır.

- **“Meslek hayatında polis memurları liyakata göre amir sınıfına belli bir eğitimden sonra geçirilmeli”** görüşünü araştırmaya katılan katılımcılar sekizinci öncelikli derecesinde belirledikleri görülmektedir. daire başkanları altıncı öncelik derecesinde, öğretmen emniyet müdürleri yedinci öncelik derecesinde il emniyet müdürleri dokuzuncu öncelik derecesinde belirlerken, diğer katılımcılar sekizinci öncelik derecesinde belirledikleri görülmektedir .

Avrupa polis teşkilatlarının yapısı incelendiğinde amir sınıfına ayrılmak için Türkiye- de olduğu gibi direk olarak polis kolejine yada polis akademisi benzeri bir okula girmesine gerek yoktur. Mesleğinde başarılı personel zaman zaman sınavlardan geçirilmekte ve kısa bir eğitimden geçirilerek üst basamağa yükselmektedirler. Emniyet teşkilatında ihtiyaç duyulan sayıda polis memuru amir sınıfına sınavla alınarak ve belli bir eğitimden geçirilebilir.

Bu tür uygulamalarda da bazen aksaklıklarla karşılaşmaktadır. Örneğin 10 yıl polis memuru olarak görev yapmış bir personel, sınavla belli bir eğitimden sonra komiser yardımcısı rütbesini almakta ve eski yerine geri dönmektedir. Disiplinin ve saygının ön planda olduğu polis teşkilatında, amir sınıfına yükselen polis aynı yerde görev yapan eski polis memuru arkadaşları ile bazı sorunlar yaşayabilmektedir.

Diğer taraftan ise bu tür yükselme imkanı tanınmasıyla polis memurlarında amir sınıfına yükselmek için belli bir çalışma azmi meydana gelmekte personelde bir bakıma motivasyon sağlanmaktadır.

- **“Polis okullarına lise ve dengi okullardan öğrenci seçilmeli”** görüşü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından dokuzuncu öncelik derecesinde belirlenmiştir. il emniyet müdürleri sekizinci, polis okulu müdürleri ve polis okulu müdür yardımcılarını yedinci derecede değerlendirilirlerken, diğer katılımcılar dokuzuncu öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okullarının öğrenci kaynağını esas olarak lise ve dengi okul mezunu polis adayları oluşturmaktadır. Azda olsa yüksek okul ve fakülte mezunları da polislik için başvurumaktadırlar.

- **“Polis okullarındaki disipline yönelik dersler yeterli”** görüşü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından onuncu öncelik derecesinde değerlendirilmektedirler. Polis okulu müdürü ve öğretmen emniyet müdürleri dokuzuncu, diğer katılımcıların tümü onuncu öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okullarının ve Emniyet teşkilatının temel taşlarından birisi de disiplindir. Üniformalı görev yapan polis belirli disiplin kurallarına uymak mecburiyetindedir. Polis memurlarına disiplinin tanımı ve kuralları, polis okullarında haftada iki saat okutulan “Disiplin ve Polis Etiği” dersi ile gösterilmektedir. Diğer dersler hukuk ağırlıklı olsa dahi disipline yönelik konu ve kurallar da zaman zaman ders içinde işlenmektedir.

- **“Polis okullarında yeterli derecede polis ahlak ve şuuru kazandırılmaktadır”** görüşünün araştırmaya katılan katılımcılar tarafından on birinci öncelik derecesinde değerlendirildiği görülmektedir. Bu görüşü, polis okul müdür yardımcıları ve öğretmen emniyet müdürleri onuncu derecede değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü on birinci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Eğitim insanda kasıtlı ve istendik davranış değişiklikleri oluşturma sürecidir. Polis okullarının eğitim-öğretim süreci 9 aydır. 25 yaşına gelen bir insana duyuşsal değer yargılarını bu kadar kısa sürede kazandırmak çok zordur. Tüm dünya devletleri tarafından kabul edilmiş bazı polis etiği kavramlarını da bu kadar kısa sürede polis adaylarına kalıcı davranış haline getirmek olanaksızdır. Polis adayının gerek ailesinden gerekse çevresinden aldığı yanlış bazı değer yargıları bulunabilir. Yanlış değer yargılarının değiştirilebilmesi ya da yanlışlığın öğrenciye kabul ettirilmesi bu kısa sürede çok

zor olabilmektedir. Ayrıca bu tür konularda özellikle ihtiyaç duyulan psikolojik rehberlik büroları yeni polis okullarında işlerlik kazanmaktadır. Zaman zaman öğrencilerle toplanan psikolog danışmanlar öğrencilerin özel sorunlarının yanında adaylara doğru olan değer yargılarını pekiştirmeleri emir komuta zincirinde bulunan polis okullarında çok daha kolay olabilmektedir.

- **“Polis okullarında genel hizmet polisi yetiştirilmeli, polis memurları görev yaparken branşlara ayrılmalı”** görüşünü, araştırmaya katılan katılımcılar on ikinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler. Araştırmaya katılanlardan öğretmen emniyet müdürleri on birinci, şube müdürleri on üçüncü öncelik derecesinde değerlendirirken diğer deneklerin tümü on ikinci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Branşlara ayrılma konusu teşkilat yöneticileri tarafından tartışılan bir olaydır. Polisler, okulda mı branşlaşmalı, meslek hayatında mı branşlaşmalı tartışması yaşanmaktadır. Yeni hazırlanan Polis Yükseköğretim kanununa göre polis okullarında branşlaşmaya gidilmesi kabul edilmiştir. Örneğin, bir polis okulu çevik kuvvet polisi yetiştirirken, diğer polis okulu da siyasi polis yetiştirilecektir. Bu sayede polis adayı genel polis bilgilerinin yanında kendi branşında ihtiyaç duyduğu konular ağırlıklı bir eğitimden geçirilmiş olacaktır. Polis adayı mesleğe başladığında da acaba yarın şubem değişecek mi? gibi sorularla aklını meşgul etmeden rahat bir şekilde görevine devam edebilecektir.

- **“Bayan polislerin sayıları artırılmalı”** görüşü, on üçüncü öncelik derecesinde değerlendirilmiştir. Şube müdürleri onuncu, polis okulu müdürleri ve öğretmen emniyet müdürleri on dördüncü öncelik derecesinde değerlendirirken diğer katılımcılar on üçüncü öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Her yıl ortalama on bin polis adayı polis okullarına alınmaktadır. 1998 yılından itibaren bu polislerin 1/10'unu bayan polis adayları oluşturmaktadır. Halkla ilişkilerde bayan personelin önemli katkıları bulunmaktadır. Ancak polislik

mesleğinin şartları ve çalışma ortamı çok zordur. Bayan personel, erkek personel gibi her olaya müdahale edememekte ve bazı göreve gidememektedirler. Dünya şartlarına göre personel yönünden yetersiz olan polis teşkilatında bu tür sorunlar yaşanabilmekte ve görevlerde aksamalar meydana gelebilmektedir. Bu sebeplerden bayan personelin sayısının iyi hesaplanıp bundan sonraki senelerde bayan polis alımlarında belli bir plan doğrultusunda hareket edilmesi sağlanılmalıdır.

- **“Polis okullarında verilen mesleki dersler yeterli”** görüşü araştırmaya katılanlar tarafından on dördüncü öncelik sırasında değerlendirilmiştir. Polis Okulu Müdür yardımcıları on üçüncü, polis okulu müdürleri on beşinci derecede değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü on dördüncü öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis okullarında “Polis Meslek Hukuku, Disiplin Mevzuatı, Kaçakçılıkla Mücadele vb. türde mesleki dersler okutulmaktadır. Toplam 21 dersin büyük çoğunluğunu hukuk ve meslek dersleri oluşturmaktadır. Çokça eleştirilen bir konu derslerin yetersiz olduğu değil, teorik işlenen derslerin pratiğinin verilememesidir. Gerekli davranışların kazanılması için teorinin yanında pratiğe de yer verilmelidir.

- **“Polis okulundan mezun olan öğrenciler mesleğe zor intibak etmektedirler”** görüşü on beşinci sırada yer belirtilmiştir. daire başkanları on altıncı, polis okulu müdürü ve öğretmen emniyet müdürleri on üçüncü öncelik derecesinde değerlendirirken, diğerleri on beşinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Yukarıda da belirtildiği gibi polis okullarında verilen derslerin büyük çoğunluğu teorik derslerdir. Bu derslerin uygulama olanakları son derece sınırlıdır. Dokuz ay eğitimden sonra mesleğe başlayan polis memuru, kendisi için gerekli mesleki ve hukuki bilgileri ezbere bilmekte, fakat herhangi bir olayda nasıl davranması gerektiğini, pratik eksikliği nedeni ile tam olarak

başaramamaktadır. Bu nedenle mesleğe başladığı yıllarda polis memuru bir takım zorluklarla karşılaşabilmektedirler.

- **“Polis okullarında görev yapan mevcut eğitici personel polis yetiştirmede yeterli bilgi ve beceriye sahiptir”** görüşü on altıncı sırada yer almıştır. Polis mesleği ile öğretmenlik mesleği birbirinden farklı iki meslektir. Bir polis kendi mesleğinde ve branşında çok başarılı olabilir, fakat sahip olduğu bilgi ve becerileri karşısındakilere aktarması ayrı yetenek istemektedir. Bu sebeple polislik mesleğinde başarılı olurken öğretici olarak başarısız olabilir. Polis okullarında görevli eğitici personelin büyük bir çoğunluğunun öğretmenlik formasyonu yoktur. Bu eksikliklerini de hizmet içi kurslarla veya kendi kabiliyetlerini geliştirmeye çaba göstermektedir. Buda büyük bir oranda yetersiz olmaktadır.

- **“Polis okullarının bazılarının kapatılarak belli merkezlerde okulların açılması.”** görüşü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından on yedinci öncelik derecesinde değerlendirilmektedir. Katılımcılardan polis okulu müdürleri ve polis okulu müdür yardımcıları on altıncı öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü on yedinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okullarının açılabilmesi için İçişleri Bakanının onayı yeterli olmaktadır. Türkiye’de toplam 25 polis okulu bulunmaktadır. Bu okulların bir kısmının araç, gereç, eğitici personel vb. olanaklarının yeterli düzeyde olmadığı bir gerçektir. Emniyet teşkilatında polis okullarının sayısının bu kadar çok olması tartışılan bir konudur. Çünkü belirli standartlarda toplam 15 polis okulu olması gerekirken değişik düşüncelerle irili ufaklı 25 polis okulu açılmıştır. Hazırlanan Polis Yüksek Öğrenim Kanununa göre, polis okullarının sayısı on beşe indirilecek, polis okulu açıp kapama yetkisi Bakanlar Kuruluna verilecektir. Bu sayede polis okullarının bir çok eksiği giderilmeye çalışılacaktır.

- **“Polis okullarına öğrenci alınırken uygulanan sınav sistemi yeterli.”** görüşü on sekizinci sırada değerlendirilmiştir. daire başkanları, polis okulu

müdür yardımcısı on dokuzuncu derecede, öğretmen emniyet müdürleri yirminci öncelik derecesinde değerlendirirlerken, diğer katılımcılar on sekizinci öncelik derecesinde değerlendirmektedirler.

Polis okullarına yazılı sınav, mülakat ve spor faaliyetleri değerlendirilerek öğrenci alınmaktadır. Adayların kişiliklerine yönelik herhangi bir psikolojik test verilmektedir. 1999 yılından beri mülakat sınavında bir psikolog görevlendirilmektedir. Bu psikolog adayların sadece davranışına, konuşmasına ve ani hareket yapıp yapmadıklarına bakarak olumlu yada olumsuz rapor vermektedir. Avrupa ülkelerinde yapılan polis adayları sınavlarında polis adayları ayrı bir psikoloji sınavından geçirilmekte, bu sınav sonucu adayın değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Psikolojik testlerden başarılı olamayan adaylar elenmekte, tekrar polislik sınavlarına başvuramamaktadırlar.

- **“Polis okullarında verilen teorik dersler yeterli”** görüşü on dokuzuncu sırada yer almaktadır. İl emniyet müdürleri yirminci, daire başkanları ve polis okulu müdür yardımcıları on sekizinci öncelik derecesinde değerlendirirlerken, diğer katılımcılar on dokuzuncu öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis okulu programlarında yer alan yirmi bir dersten Silah Bilgisi ve Atış, Daktilo – Bilgisayar, Beden Eğitimi ve Yakın Savunma, Yanaşık Düzen dersleri uygulamalı, diğer tüm dersler teorik olarak işlenmektedir. Polisin eğitim ve öğretiminde teori ve uygulamanın birbirini bütünler tarzda verilmesi gereklidir. Polis teşkilatındaki yöneticiler teorik ağırlıklı eğitimin olumsuz yanlarını değişik sempozyum ve konferanslarda dile getirilmektedirler.

- **“Meslek hayatında duygu ve davranışları kontrol altında tutmaya yönelik polis okullarında verilen eğitim yeterli”** görüşü yirminci sırada yer almaktadır. Bu görüşü il emniyet müdürleri on dokuzuncu, polis okulu müdürleri yirmi birinci öncelik derecesinde değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü yirminci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis okullarında okutulan 21 dersten hiçbirinin ders programı ve konular yönü ile mesleğe hazırlama özelliği bulunmamaktadır. Meslek yaşamında duyu ve davranışlarını kontrol altında tutmaya yönelik tutum kazandırıcı özellikler ancak ders öğretmenlerinin kişisel beceri ve tecrübesi doğrultusunda olmaktadır. Avrupa ülkelerindeki polis okulları incelendiğinde okutulan dersler arasında adaylara, psikolojik derslerin yanında, teşkilatın çeşitli birimlerinde mesleğe alışmaları sağlanmaktadır. Polis teşkilatında bu yönde değişik projeler geliştirilmiş ancak şu ana kadar hiç birisi uygulamaya konmamıştır.

- **“Polis okullarında verilen uygulamalı dersler yeterli”** görüşünü daire başkanları yirmi ikinci, polis okulu müdürleri yirminci, diğerleri ise yirmi birinci sırada değerlendirmişlerdir.

Polis okulu programlarında Silah Bilgisi ve Atış, Beden Eğitimi ve Yakın Savunma dersleri haftada üçer saat, Daktilo-Bilgisayar dersi ikişer saat, Yanaşık düzen dersi bir saat yer almaktadır. Bu dersler de bir süre teorik, daha sonra pratik işlenmektedir. Fakat gerek ders görevlileri gerekse polis yöneticileri her fırsatta bu derslerin süre olarak yetersizliğinden şikayetçi olmaktadır. Yeni hazırlanan Polis Yüksek Öğretim Yasası'nda bu derslerin içerikleri ve sürelerinde bir takım değişikliklere gidilmiştir.

- **“Polis okullarındaki eğitimin süresi 9 ay olmalı”** görüşü yirmi ikinci sırada yer almaktadır. Araştırmaya katılan katılımcılardan polis okulu müdür yardımcıları ve şube müdürleri yirmi üçüncü, daire başkanları yirmi birinci derecede değerlendirirken, diğer katılımcılar yirmi ikinci öncelik derecesinde değerlendirmişlerdir.

Polis okullarının süresinin uzatılması uzun yıllardır Emniyet Teşkilatında tartışılmaktadır. Çağdaş Avrupa ülkelerindeki polis teşkilatları incelediğinde en kısa sürenin Türkiye'de olduğu görülmektedir. Dokuz ay gibi bir sürede yirmi bir tane dersin polis adaylarına öğretilmesi çok zordur. Aynı zamanda teorik olarak verilen bilgilerin uygulamalı hale getirilmesi için de bir o kadar süreye ihtiyaç

vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan “Polis Yüksek Öğretim Kanunu” na göre polis okulları iki yıllık meslek yüksek öğretim kurumu haline getirilecektir.

- “Polis okullarında teknolojiyi etkin kullanmaya yönelik verilen eğitim yeterli” görüşünü araştırmaya katılan katılımcılar tarafından son sırada değerlendirilmektedirler. Bu görüşü polis okulu müdür yardımcıları ve şube müdürleri yirmi ikinci sırada değerlendirirken, diğer katılımcıların tümü son sırada değerlendirmektedirler.

Polis okullarında teknolojiyi etkin kullanmada bilgisayar dersi dışında hiçbir ders gösterilmemektedir. Bazı polis okullarında kendi imkanları ölçüsünde gerek üniversiteler ile gerekse İl Emniyet Müdürlükleri ile ortaklaşa, öğrencilerin bir kısmına uygulamalı fotoğraf çekme, kamera kullanma, parmak izi alma ve araştırma konularında dersler verilmektedir. Fakat bu tür uygulamaları tüm polis okulları yapamamakta, uygulama yapılan polis okullarında da tüm öğrenciler bu imkandan faydalanamamaktadırlar. Polis teşkilatında bu yönde değişik çalışmalar olmakla beraber herhangi bir uygulamaya şu ana kadar başlamamıştır.

Araştırmanın yöntem kısmında belirtildiği gibi (S, 32) “Polis okulundaki Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşler” önem derecesine göre 1-5 ölçeğine göre yorumlanmıştır.

Belirtilen görüşe **Kesinlikle Katılıyorum** Aritmetik ortalama değerleri (4,21-5,00) arasında puan alan görüşlerin başında;

“Avrupa’da olduğu gibi polis okullarında görev yapan eğitici personel konularında uzman kişilerden seçilmeli” (4,91), görüşü ilk sırayı almıştır. Bu görüşü, “ Polis adayları Polis okullarında branşlaşmaya yöneltilmeli” (4,87), “Polis okullarındaki eğitici personele öğretmenlik meslek bilgisi kazandırılmalı” (4,72), “Polis Akademisi üniversite statüsüne kavuşturulup, bünyesinde teşkilat

mensuplarına master ve doktora yapabilme imkanı sağlanmalı” (4,51), “Polis okullarındaki mevcut eğitici personel kendi branşlarında hizmet içi eğitimden geçirilmeli” (4,44), görüşleri takip etmektedir.

Uzun yıllardır emniyet teşkilatında sorun olarak yaşanan “polis okullarındaki eğitici personel ile ilgili sorunlar, bu eğiticilerin iyileştirilmesi için yapılması gerekenler vb.” konular araştırmaya katılanlarca belirtilen görüşlere kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Belirtilen görüşe **Katılanlar** (3,41-4,20) arasında aritmetik ortalama değerleri arasında puan alanlar sırasıyla;

“Polis okullarındaki eğitimin süresi 2 yıla çıkarılmalı, ön lisans düzeyinde eğitim yapılmalı” (4,18), “Polis okullarına askerliğini yapanlar alınmalı” (4,14), “Meslek hayatında polis memurları liyakate göre amir sınıfına belli bir eğitimden sonra geçirilmeli” (3,71), “Polis okullarına lise ve dengi okullardan öğrenci seçilmeli” (3,53), “Polis okullarındaki disipline yönelik dersler yeterli” (3,47), “Polis okullarında yeterli derecede polis ahlak ve şuuru kazandırılmakta” (3,44)’dir.

Belirtilen görüşlere **Kısmen Katılanlar** Aritmetik ortalama değerleri (2,61-3,40) arasında puan alanlar sırasıyla;

“Polis okullarında genel hizmet polisi yetiştirilmeli, polis memurları görev yaparken branşlara ayrılmalı” (3,38), “Bayan polislerin sayıları artırılmalı” (3,24), “Polis okullarında verilen mevcut mesleki dersler yeterli” (3,17), “Polis okullarından mezun olan polisler mesleğe zor intibak etmekte” (2,74), “Polis okullarında görev yapan mevcut eğitici personel polis yetiştirmede yeterli bilgi ve beceriye sahip” (2,65) görüşlerine araştırmaya katılanlar Kısmen Katılmışlardır.

Belirtilen görüşlere **Kesinlikle Katılmayanlar** Aritmetik ortalama değerleri (1,81-2,60) arasında puan alan görüşler sırasıyla;

“Polis okullarının bazılarının kapatılarak belli merkezlerde polis okulları açılmalı” (2,57), “Polis okullarına öğrenci alırken uygulanan mevcut sınav sistemi yeterli” (2,50), “Meslek hayatında duygu ve davranışları kontrol altında tutmaya yönelik, polis okullarında verilen eğitim yeterli” (2,14), “Polis okullarında verilen uygulamalı dersler yeterli” (1,93) görüşlerine katılımcılar katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Belirtilen görüşlere **Kesinlikle Katılmayanlar** Aritmetik ortalama değerleri(1,00-1,80) arasında puan alanlar sırasıyla;

“Polis okullarındaki eğitimin süresi 9 ay olmalı” (1,76), “Polis okullarında teknolojiyi kullanmaya yönelik verilen eğitim yeterli” (1,43) görüşleri bulunmaktadır. Yapılan araştırma özellikle polisin eğitim süresinin yetersizliğini ve ders programlarına teknoloji ile ilgili konulara da yer verilmesi gerektiğini belirtmektedir..

Araştırmaya katılanlar genel olarak polis okullarının yeterlilik düzeyleri, verilen eğitimleri ve adayların nitelikleri, ayrıca yıllardır polis teşkilatında tartışma konusu yapılan polisin branşlaşması, polis okullarında mı olmalı yoksa meslekte mi branşlaşmaya gidilmeli gibi soruları cevaplandırmışlardır. Eldeki verilerden de görüldüğü gibi emniyet teşkilatının en tepe noktasında bulunan kişiler, polisin eğitime ve yeniden yapılanmasına çağdaş ve bilimsel bir yaklaşımla baktıkları görülmektedir. Bunun için polis teşkilatında her yönden hızlı bir şekilde yeniden yapılanma çalışmaları başlatılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu konuyla ilgili bir çok yasa çıkmıştır.

Polis Okullarında Eğitimci Olarak Görev Almak İsteyen Personel

Araştırmaya katılan katılımcılardan polis okullarında ders görevlisi olarak görev almak isteyenlerin oranı Tablo-6'da verilmiştir.

Tablo 6. Polis Okullarında Eğitici Olarak Görev Almak İsteyenler

MAKAM VE GÖREV YERİ	TOPLAM	Görev Almak İsteyenler	
	f	f	%
Daire Başkanı	14	9	64,2
İl Emniyet Müdürü	19	16	84,2
Polis Okulu Müdürü	22	16	72,7
Polis Okulu Müdür Yardımcısı	15	15	100
Öğretmen Emniyet Müdürü	19	16	84,2
Şube Müdürü	5	4	80
TOPLAM	94	76	80,85

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılanların yüksek oranda polis eğitimcisi olmak istedikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcılardan 15 polis okulu müdür yardımcısının tamamı (%100), 19 il emniyet müdürü ve öğretmen emniyet müdüründen 16'sı (% 84,2), 5 şube müdüründen 4'ü (%80) ve 14 daire başkanından 9'u (%64,2) polis okullarında eğitici personel olarak görev yapmak istediklerini belirtmektedirler. Bunun birçok sebebi olabilir. Uzun yıllar gece-gündüz görev yapan polis müdürleri "artık yaşlandık ve yorulduk biraz da polis okuluna gidelim, dinlenelim" görüşünün yanında "Eğitim çok önemli bir olaydır, eğitimsiz bir polisten ne vatandaş ne de devlet olarak hiçbir şey beklenemez. Bunun için kazanılan tecrübeleri genç polis adaylarına aktarmak gerekir" gibi düşüncelerle polis okulunda eğitici personel olarak görev yapmak isteyebilirler.

Polis Okulları İle İlgili Öneriler

Araştırmaya katılan toplam 94 değişik rütbe ve makamdaki katılımcılar tarafından polis okullarındaki eğitimin daha nitelikli olabilmesi için gerekli önerilere Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Polis Okulları İle İlgili Öneriler

ÖNEM SIRASI		MAKAM VE GÖREV YERİ						TOPLAM
		ŞUBE MÜDÜRÜ	DAİRE BAŞKANI	İL EMNİYET MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜRÜ	POLİS OKULU MÜDÜR YARD.	ÖĞRETMEN EMNİYET MÜDÜRÜ	
1	Branşlaşmaya önem verilmesi	2	5	6	5	4	3	25
2	Branşlaşma polis okullarında yapılması	3	5	2	-	6	8	24
3	Spor faaliyetleri ve uygulamaların artırılması, okullar arası turnuvaların yapılması	3	4	3	2	5	6	23
4	Giriş için taban puanları yükseltilmesi	2	6	2	5	2	4	21
5	Bilgisayar, Silah, Olay Yeri İncelemesi gibi derslerde uygulamalara daha çok yer verilmesi	3	2	4	3	-	7	19
6	Ders programında bilgisayar ve teknolojiye dayalı derslere daha çok yer verilmesi	1	2	1	7	3	3	17
7	Polis okullarında kütüphane ve bilgi kaynağı olabilecek çeşitli donanımlara ve dokümanlara daha çok önem verilmesi	2	3	4	1	5	-	15

Tablo 7’de araştırmaya katılan katılımcıların polis okulları ile ilgili önerileri görülmektedir. Toplam 7 öneri katılımcıların sayısına göre kendi arasında önem sırasına konmuştur.

En fazla önerilen konu “Emniyet Teşkilatında Branşlaşmaya Önem Verilmesi”dir. Araştırmaya katılan 25 katılımcı bu öneride bulunmuşlardır.

“Branşlaşmanın polis okullarında yapılması” gerektiğini toplam 24 katılımcı ikinci önem sırasında önermektedirler.

Yirmi üç katılımcı ile üçüncü katılım sırasındaki öneriyi **“Polis Okullarında Spor Faaliyetlerinin ve Uygulamalarının Arttırılması, Polis Okulları Arası Turnuvaların Düzenlenmesi”** oluşturmaktadır.

“Polis Okullarına Giriş Taban Puanlarının Yükseltilmesi” görüşünü 21 katılımcı ile dördüncü önem sırasını oluşturmaktadır.

“Bilgisayar ve Teknolojiye dayalı dersler olmalı ve bu derslere çağın gerektirdiği önem verilmeli” görüşü 19 katılımcı ile beşinci önem sırasını oluşturmaktadır.

“Polis okullarındaki kütüphane ve bilgi kaynağı olabilecek donanım ve dokümana önem verilmeli” görüşünü 17 katılımcı altıncı önem derecesinde önermektedirler.

Toplam on beş katılımcı yedinci önem sırasında **“Polis okullarındaki kütüphane ve bilgi kaynağı olabilecek donanım ve dokümana önem verilmeli”** görüşünü önermektedirler.

Emniyet teşkilatının değişik birim ve makamlarında görev yapan katılımcılar polis okulları ile ilgili yaptıkları öneriler uzun yıllardır emniyet teşkilatında dile getirilen sorunların başında yer almaktadır. Emniyet teşkilatının yeniden yapılanma çalışmaları içinde bu önerilerin bir çoğunun ele alınması beklenmektedir. Ayrıca, bu önerilerden olan dördüncü ve dokuzuncu önem derecesindeki öneriler T.B.M.M.’de polis yüksek okulları tasarısı içinde kabul edilmiş ve polis adaylarının polis okullarına giriş sınavlarında aranan taban puanlarında değişiklikler yapılmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

1. Polis adaylarının polis okullarına nasıl seçilmesi gereği incelendiğinde “polis okullarında göreceği konular ile ilgili (polislik mesleğinin teorik konularına yönelik) çoktan seçmeli sorularla seçilmesi” görüşü araştırmaya katılan denekler tarafından ilk sırada önerilmektedir. Bu öneriyi “lise ve dengi okullarda okutulan derslere yönelik çoktan seçmeli sorularla”, “üniversite seçme yerleştirme sınav sonuçlarıyla”, “genel kültüre yönelik çoktan seçmeli sorularla”, “duygu ve kişilik özelliklerini ölçen psikolojik testlerle” ve “fiziksel becerileri ölçmeye yönelik beden eğitimi ve spor faaliyetleri ile” önerileri takip etmektedir.
2. Polis okullarında okutulan derslerin önem dereceleri sırası ile incelendiğinde;

Çok Önemli:

- Silah Bilgisi ve Atış
- Daktilo- Bilgisayar
- Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku
- Toplumsal Olaylara Müdahale

Önemli:

- Beden Eğitimi ve Yakın Savunma
- Olay Yeri İncelemesi
- Halkla İlişkiler

- Polis Meslek Mevzuatı
- Disiplin Mevzuatı

Kısmen Önemli:

- Ceza Hukuku
- Kaçakçılıkla Mücadele
- Poliste Haberleşme
- Önleyici Hizmetler
- Mesleki Yazışma Teknikleri
- Devlet Güvenliği ve İstihbarat

Önemsiz:

- Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım
- Temel Trafik Bilgisi
- İnsan Hakları
- Anayasa
- Atatürk İlkeleri İnkılap Tarihi

Kesinlikle Önemsiz:

- Yanaşık Düzen

derslerinin olduğu görülmektedir.

3. Polis okulu programlarında yer almayıpda, programlara konulması önerilen dersler:

- Yabancı Dil
- Branş Dersleri(istihbarat, terör,asayiş v.b.)
- Psikoloji ve Rehberlik

dersleridir.

4. Polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler:

Kesinlikle Katılıyorum:

- Avrupa'da olduğu gibi polis okullarında görev yapan eğitici personel, konularında uzman kişilerden seçilmeli
- Polis adayları polis okullarında branşlaşmaya yöneltilmeli
- Polis okullarındaki eğitici personele öğretmenlik meslek bilgisi kazandırılmalı
- Polis Akademisi üniversite statüsüne kavuşturulup bünyesinde teşkilat mensuplarına master ve doktora yapabilme imkanı sağlanmalı
- Polis okullarındaki mevcut eğitici personel, kendi branşlarında hizmet içi eğitimden geçirilmeli

Katılıyorum:

- Polis Okullarındaki eğitimin süresi 2 yıla çıkarılmalı, ön lisans düzeyinde eğitim yapılmalı
- Polis okullarına askerliğini yapanlar alınmalı
- Meslek hayatında polis memurları liyakata göre, amir sınıfına belli bir eğitimden sonra geçirilmeli
- Polis okullarına lise ve dengi okullardan öğrenci seçilmeli
- Polis okullarındaki disipline yönelik dersler yeterli
- Polis okullarında yeterli derecede polis ahlak ve şuuru kazandırılmakta

Kısmen Katılıyorum:

- Polis okullarında genel hizmet polisi yetiştirilmeli, polis memurları, görev yaparken branşlara ayrılmalı
- Bayan polislerin sayıları arttırılmalı
- Polis okullarında verilen mevcut mesleki dersler yeterli
- Polis okullarından mezun polisler mesleğe zor intibak etmekte
- Polis okullarında görev yapan eğitici personel polis yetiştirmede yeterli bilgi ve beceriye sahiptir.

Katılmıyorum:

- Polis okullarının bazılarının kapatılarak belli merkezlerde polis okullarının açılması doğru bir karardır.
- Polis okullarına öğrenci alırken uygulanan mevcut sınav sistemi yeterli
- Meslek hayatında duygu ve davranışları kontrol altında tutmaya yönelik, polis okullarında verilen eğitim yeterli

Kesinlikle Katılmıyorum:

- Polis okullarındaki eğitim süresi 9 ay olmalı
- Polis okullarında teknolojiyi etkin kullanmaya yönelik verilen eğitim yeterli şeklinde olduğu görülmektedir.

5. Araştırmaya katılanların % 80.85'i eğitici personel olarak polis okullarında görev almak istemektedirler.

6. Polis okullarında yapılan eğitim ile ilgili katılanların önerileri incelendiğinde: "Branşlaşmaya önem verilmeli", "Branşlaşma polis okullarında olmalı", "Spor faaliyetleri ve uygulamalarının artırılması, okullar arası turnuvaların yapılması ", "Giriş için taban puanlarının yükseltilmesi", "Bilgisayar,silah, olay yeri incelemesi gibi derslerde uygulamalara daha çok yer verilmesi", "Ders programında bilgisayar ve teknolojiye dayalı derslere daha çok yer verilmesi", "Polis okullarında kütüphane ve bilgi kaynağı olabilecek çeşitli donanımlara ve dökümanlara daha çok önem verilmesi v.b."

tarzında önerilere yer verildiği görülmektedir.

Öneriler

Araştırma sonucuna dayalı olarak aşağıdaki önerilere yer verilebilir:

1. Polis okullarına, polis adayları bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor(devinişsel) özelliklerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçecek ölçme araçlarıyla seçilmelidir.
2. Polis okulu programlarında yer alan dersler yeniden gözden geçirilmeli, iş ve ihtiyaç analizleri yapılarak gerekli derslere programlarda yer verilmelidir.
3. Polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetleri, eğitim bilimlerinin bulguları ışığında ve polislik mesleğinin özellikleri, çağın ve Türk toplumunun gerçeği dikkate alınarak sürekli geliştirilmelidir.
4. Polis adayları polis okullarında uzmanlaşmaya yönlendirilmeli ve uzmanlık alanında istihdam edilmelidir.
5. İki yıllık yüksekokul düzeyine getirilen polis okullarında program geliştirme çalışmalarına önem verilmelidir. Bu amaçla, program geliştirme, ölçme değerlendirme v.b. eğitim uzmanları istihdam edilmelidir. Bu uzmanların alan(branş) uzmanlarıyla işbirliği içerisinde çalışabileceği ortamlar hazırlanmalıdır.

EKLER

EK

Sayfa

1. Emniyet M¼d¼rlerine Uygulanan Kişisel Bilgi ve Anket Formu.....88
2. Emniyet Genel M¼d¼rl¼ğ¼nden Alınan Anket Onay İzni92

Sayın Müdürüm;

Emniyet Teşkilatının kaynağı olan Polis Okullarında , mevcut eğitimin niteliğinin artırılması konusunda Emniyet Teşkilatımızda bilimsel nitelikte çalışmaların başladığı malumlarınızdır. Ben Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesinde Yüksek lisans programına devam etmekteyim. Tez çalışması olarak "Polisimizin Eğitim Sorunu" nu belirlemiş bulunmaktayım . Bu soruna bir nebze ışık tutabilmek için hazırlamış olduğum anket formunda tecrübe ve bilgi birikimlerinizden yararlanmayı düşündüm. Bu konuda bana yardımlarınızı esirgemeyeceğinize inancım tamdır.

Saygılar sunarım.

Zekeriya DURSUN
Kom.Yrd.

KİŞİSEL BİLGİLER

- () Daire Başkanı.
 () İl Emniyet Müdürü.
 () Polis Okulu Müdürü.
 () Polis Okulu Müdür Yardımcısı.
 () Polis Okullarında Görevli Öğretmen Emniyet Müdürü.
 () Polis Okulu Şube Müdürü.
 () Diğer (belirtiniz).
 () Yaşınız.

SORULAR

1. Polis adayları, Polis Okullarına nasıl seçilmelidir?
 (Aşağıdaki sorular ile ilgili görüşlerinizi işaretleyerek belirtiniz.)

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
a.	Polis okullarında göreceği konular ile ilgili (polislik mesleğinin teorik konularına yönelik) çoktan seçmeli sorularla	()	()	()
b.	Lise ve dengi okullarda okutulan derslere yönelik Emniyet Genel Müdürlüğünce hazırlanan çoktan seçmeli sorularla	()	()	()
c.	Üniversite Seçme ve Yerleştirme sınav sonuçlarıyla	()	()	()
d.	Genel kültüre yönelik çoktan seçmeli sorularla	()	()	()
e.	Duygu ve kişilik özelliklerini ölçen testlerle	()	()	()

EK-1 Devam

f.	Fiziksel becerileri ölçmeye yönelik beden eğitimi ve spor faaliyetleriyle	()	()	()
g.	Başka varsa belirtiniz.			

2. Aşağıda, Polis Okullarında okutulan dersler yer almaktadır. (Bu derslerin önem derecesini lütfen işaretleyiniz.)

	Çok Önemli	Önemli	Kısmen Önemli	Önemsiz	Kesinlikle Önemsiz
Polis Meslek Mevzuatı	()	()	()	()	()
Devlet Güvenliği ve İstihbarat	()	()	()	()	()
Önleyici Hizmetler	()	()	()	()	()
Toplumsal Olaylar ve Müdahale Esasları	()	()	()	()	()
Mesleki Yazışma Teknikleri	()	()	()	()	()
Olay Yeri İncelemesi	()	()	()	()	()
Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu	()	()	()	()	()
Beden Eğitimi ve Yakın Savunma	()	()	()	()	()
Silah Bilgisi ve Atış	()	()	()	()	()
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	()	()	()	()	()
İnsan Hakları	()	()	()	()	()
Anayasa	()	()	()	()	()
Ceza Hukuku	()	()	()	()	()
Halkla İlişkiler	()	()	()	()	()
Temel Trafik Bilgisi	()	()	()	()	()
Daktilo – Bilgisayar	()	()	()	()	()
Disiplin Mevzuatı	()	()	()	()	()

EK-1 Devam

Yanaşık Düzen	()	()	()	()	()
Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	()	()	()	()	()
Poliste Haberleşme (Muhabere)	()	()	()	()	()
Kaçakçılıkla Mücadele	()	()	()	()	()

3. Yukarıda belirtilen derslere ek olarak Polis Okullarında hangi derslere de yer verilmelidir? Lütfen belirtiniz.

.....

.....

4. Polis okullarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerine yönelik görüşlerinizi lütfen belirleyiniz. (Bu konulardaki görüşlerinizi uygun bölümlere göre işaretleyiniz.)

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
a.	Polis okullarındaki eğitimin süresi 2 yıla çıkarılmalı, ön lisans düzeyinde eğitim yapılmalı.	()	()	()	()	()
b.	Polis okullarındaki eğitimin süresi 9 ay olmalı.	()	()	()	()	()
c.	Polis okullarına lise ve dengi okullardan öğrenci alınmalıdır.	()	()	()	()	()
ç.	Polis okullarına öğrenci alırken uygulanan mevcut sınav sistemi yeterli.	()	()	()	()	()
d.	Polis okullarında verilen mevcut mesleki dersler yeterli.	()	()	()	()	()
e.	Polis okullarında verilen teorik dersler yeterli.	()	()	()	()	()
f.	Polis okullarında verilen uygulamalı dersler yeterli.	()	()	()	()	()
g.	Polis okullarındaki disipline yönelik dersler yeterli.	()	()	()	()	()
h.	Meslek hayatında duygu ve davranışları kontrol altında tutmaya yönelik, polis okullarında verilen eğitim yeterli.	()	()	()	()	()
ı.	Polis okullarında teknolojiyi etkin kullanmaya yönelik verilen eğitim yeterli.	()	()	()	()	()
î.	Polis okullarında yeterli derecede polis ahlak ve şuuru kazandırılmakta.	()	()	()	()	()
j.	Polis okullarında iken, Polis adayları branşlaşmaya yönlendirilmeli.	()	()	()	()	()

EK-1 Devam

k.	Polis okullarında genel hizmet polisi yetiştirilmeli, polis memurları, görev yaparken branşlara ayrılmalı.	()	()	()	()	()
l.	Polis okullarının bazılarının kapatılarak belli merkezlerde polis okulları açılmalı.	()	()	()	()	()
m.	Avrupa ve ABD.'de olduğu gibi Polis okullarında görev yapan eğitici personel, konularında uzman kişilerden seçilmeli.	()	()	()	()	()
n.	Polis okullarında görev yapan mevcut eğitici personel polis yetiştirmede yeterli bilgi ve beceriye sahiptir.	()	()	()	()	()
o.	Polis Okullarındaki mevcut eğitici personel, kendi branşlarında hizmetiçi eğitimden geçirilmeli.	()	()	()	()	()
ö.	Polis Okullarındaki eğitici personele öğretmenlik meslek bilgisi kazandırılmalı.	()	()	()	()	()
p.	Meslek hayatında Polis memurları liyakata göre, amir sınıfına belli bir eğitimden sonra geçirilmeli.	()	()	()	()	()
r.	Polis Okullarından mezun polislerimiz mesleğe zor intibak etmekte.	()	()	()	()	()
s.	Polis okullarına askerliğini yapanlar alınmalı.	()	()	()	()	()
ş.	Bayan polislerin sayıları artırılmalı.	()	()	()	()	()
t.	Polis Akademisi, Üniversite statüsüne kavuşturulup bünyesinde teşkilat mensuplarına master ve doktora yapabilme imkanı sağlanmalı.	()	()	()	()	()
5.	Polis okullarında eğitici personel olarak görev yapmak ister misiniz?	()	()	()	()	()

6. Polis Okulları ile ilgili önerileriniz var ise lütfen maddeler halinde yazınız.

Katılımlarınızdan dolayı Teşekkür ederim.

.....

.....

.....

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

SAYI : B.05.1.EGM.0.72.02.03
KONU : Anket Çalışması.

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

Balıkesir Polis Okulu Müdürlüğü kadrosunda görevli 129245 sicil sayılı Başkomiser Refik ÜRK ile 214055 sicil sayılı Komiser Yardımcısı Zekeriya DURSUN' un "21.Yüzyılda Polisin Eğitimi" konulu sempozyuma sunacakları tebliğ ve diğer akademik çalışmalar için, "Polis Okulları eğitimlerinin değerlendirilmesine yönelik olarak; eğitim süresinin sınırlandırılması, öğrenci kaynağının niteliğinin belirlenmesi, verilecek eğitimde teori veya uygulamanın ağırlıklı olması, branş eğitimine geçilip geçilmemesi, yeni yetişen memurların meslek disiplini yanında sosyal toplum bilincine ulaşma düzeylerinin belirlenmesi, bu sorunların çözümünde emniyet müdürlerinin polis adaylarının polis olmaya karar verdiği ilk andan itibaren eğitim üniteleri hakkında değerlendirmeleri, görüş ve tavsiyeleri alınarak aksaklıkların giderilmesi" amacıyla; değişik il birimlerinde görev yapan 250 Emniyet Müdürüne uygulanmak üzere 20 sorudan oluşan bir anket çalışması yapma talebinde buldukları bildirilmiştir.

Adı geçen personelin, belirlenen amaçlar doğrultusunda söz konusu anket çalışmasını yapabilmesi hususunu onaylarınıza arz ederim.

H. Serap BAKIRDÖŞ
2.Sınıf Emniyet Müdürü
Daire Başkan V.

OLUR
15/09/2000

Taksin BAŞ
1.Sınıf Emniyet Müdürü
Genel Müdür a.
Genel Müdür Yardımcısı

KAYNAKÇA

Arslan, Hakkı. (1997), **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu 16-18 Ekim 1996**. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi

Aytaç, Önder - İhsan Bilir. (1999), "Öğretmen Emniyet Müdürlerinin Gözüyle Polisin Vizyonu," Polis Dergisi. 19.

Azak, Ünal. (1999) "Türk Polisinin Eğitimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri," Polis Dergisi. 18.

Blum, Richard. (1994) "Police Selection" (London) >>A.Erkan ALAÇ, (1996) "Emniyet Örgütüne Personel Seçimi," Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. s. 97.

Cerrah, İbrahim. (1999), "Polis Eğitime Farklı Bir Bakış", Polis Dergisi. 19.

Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları. (1997), Ankara, s.1.

Drucker, Peter. (1992), **Yeni Gerçekler**. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları

Fındıklı, Remzi. (1997) **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar arası Sempozyumu 16-18 Ekim 1996**. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi

Gökçe, Ertan, Emin Semiz. (1998), **21. Yüzyılda Polis**. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Matbaası

Kavgacı, İbrahim Halil. (1997), Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar arası Sempozyumu 16-18 Ekim 1996. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi

Kaya, Alaaddin. (1997), Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar arası Sempozyumu 16-18 Ekim 1996. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi

Özgüven, İ.Ethem. (1994), Psikolojik Testler. Ankara: Yeni Doğuş Matbaası.

Polis Okulları Ders Kitabı. (1997), Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.

West Midland Constabulary; "Personel Branch" >> Zafer CAN, (1997), "Avrupa Ülkelerinde Polis Eğitimi" Yayınlanmamış Lisans Bitirme Tezi. Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı.

Yaşar, Yılmaz. (1998), Polis Meslek Hukuku. Ankara: Başkent Klîşe Matbaacılık.